

Täna lehe vahel ainult tellijatele

**AJAKIRI
TEADLIKULE TARBIALE**

OSUTI

Vabavõitleja saab oma filmi

Viimase aasta jooksul ainsagi kaotuseta võistelnud sportlikust vabavõitlejast Sten Saaremäest valmib peagi dokumentaal-film, mille väntab tema hea sõber Kris Süld.

LK 8

Meie loomingu abil peaksid Eesti inimesed muutuma väljapaistvaks ja rõõmsaks.

LIINA LAANEOJA, käsitöötaja

LK 7

VILDAK

Tarvastu vaatetorn ootab külma ilma

AIVAR AOTÄHT
aivar.aotah@ajaleht.ee

Tarvastu poldril projekteerimisvea tõttu viltu vajunud vaatetorni tarvis on valminud betoonist vundament, millele torn kindlalt püsti panna.

Nagu ütles Tarvastu valla majandusnõunik Rein Anton, tuleb oodata külma ilma, et maa taheneks ning kraana pääseks tornile ligi.

Vaiadega maa küljes

Vundamenti ja torniga seotud töödeks oli vald välja kuulutanud riigihanke ning selle võitis osahing Silindia. Töö läheb maksma 35 500 eurot. Eialgu tuleb see summa valla rahakotist.

Praegu seisab ajutiselt trossidega kinnitatud torn veel vildakalt vanadel vaiadel betoonvundamenti kõrval. Kuigi vaiu oli tosin ja need ulatuvad kolme meetri sügavusele maa sisse, ei takistanud see torni vajumast.

Rein Anton selgitas, et torn võetakse vaiade küljest lahti, tõstetakse kraana betoonist vundamentile ja seatakse kindlalt selle külge. Vanad vaiad saetakse ühtlasemaks ning neile kuhjatakse peale maakivid, mis aitavad torni jää eest kaitsta. Torni konstruktsioon viltu pole ja seega saab rajatis uuele alusele sirgelt püsti. Betoonist vundament valmis üleelmisel nädalal.

Vallal on kavas uuendustöödeks tehtud kulutused sisse nõuda vaatlustorni omal ajal projekteerinud ettevõtetelt, selleks teeb advokaat praegu ettevalmistusi.

Tarvastu poldri vaateorni rajamise eestvedaja oli Võrtsjärve sihtasutus, raha õnnestus hankida eurofondidest. Projekteeris osahing Palk Projekt, ehitas osahing Almar. Töö läks maksma 42 323 eurot ning lisaks kulus 528 eurot järelevalve eest Eldur Kalmanni Kaubandusele.

Anton lisas, et projekteerijaga pole õnnestunud vallal korduvatest katsetest hoolimata ühendust saada.

Projekteerija, osahingu Palk Projekt juhatase liige Lembit Tõns ütles augustis Sakalale, et vald pole temaga ühendust võtnud ehituse ega garantii ajal.

Vajus kahe aastaga viltu

2009. aasta lõpul ehitatud torn hakkas viltu vajuma juba 2011. aasta kevadel. Sama aasta juuliks kutsuti kohale ehitaja ja ehitusjärelvalve esindaja ning fikseeriti rajatise vajumine ametlikult.

2012. aasta mais otsustati tellida ekspertiis ning tänavu jaanuaris kohale tulnud inseneribüroo Valgur Projekt juhatase liige ja volitatud ehitusinsener Jaak Valgur andis paari nädalaga vastuseks, et suure tõenäosusega polnud enne projekteerimist tehtud geoloogilisi uuringuid.

Samal ajal kui Valgur hakkas kavandama võimalikke lahendusi, kinnitati torn trossidega, et hoida ära suuremaid kahjusid. Tehti uus projekt, et rajada tornile betoonist vundament ja kinnitada torn sellele.

Praegu seisab trossidega kinnitatud Tarvastu poldri vaatetorn vanadel vaiadel uue betoonvundamenti kõrval. ELMO RIIG

AP Mets

Ostame
metsakinnistuid,
kasvatavat metsa
ja põllumaad.

Info tel 434 2330, 505 7355.
E-post apmets@apmets.ee

ILM

Täna puhub põhjatuul kiirusega 5-9 meetrit sekundis. Õhutemperatuur on 0 kuni -3 kraadi. Päike tõuseb Viljandis kell 8.50 ja loojub kell 15.28.

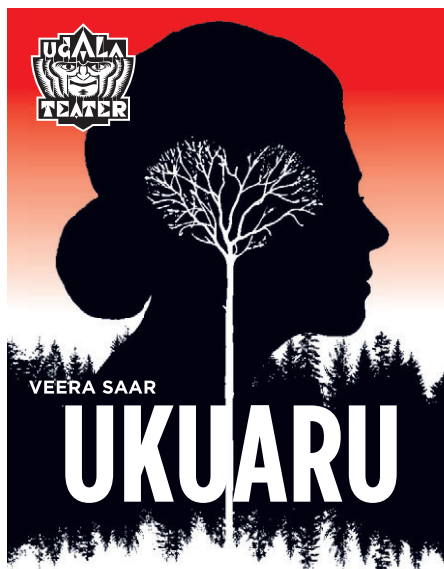
VILJANDIS

Mare Hunt juhendab töötuba

Täna ja homme kell 12 juhendab kunstnik Mare Hunt Kondase keskses seenekujuliste jõuluehete meisterdamist.

Saab uisutada

Homme kell 12 avatakse Männimäel jääväljak.

Kingi jõuluks teatripilet!
EELMÜÜGI HIND 9,50 € KEHTIB
KUNI KUU AEGA ENNE ETENDUST!
kassa tel 433 0777 ugala.ee

ARVAMUS

Peatoimetaja HANS VÄRE, arvamustoimetaja KARL-EDUARD SALUMÄE

”TITTAAN

«Minu meelet olid nad tõeliselt jubedad ja ma esitan USA valitsuse nimel nende pärast ametliku vabanduse.»
ALISON DAVIS,
Ameerika suursaatkonna pressi- ja kultuuriaseatašee
naljatamisi hair-metal-bändidest
(Sakala, 6. detsember)

VABA MÕTE

Tantsupoognaid keerutades uude aastasse!

Detsember küll alles algas, aga ega kaugel ole seegi aeg, kui metsad kuusepuukutsikatest lagedaks raiutakse ja põrsad seibideks saetakse. Ees ootavatest bakhanaalidest saavad osa kõik, kojamehest ministrini. Pika laua taga istudes tuleb aga hapukapsast vahepeal allapoole raputada ja tantsukintsust kihelus välja hüpata. Siin džässigurud ja Tätte tööd ära ei tee. Saabub tantsuansambli teine lõikuskuu.

Jaanikute rasvased šašlõkivardad ja kuldaja rock'n'roll'id sääsepirina saatel on jäänud minvikku ning raha on kadunud sinna, kust tõuseb tolmu. Tühi kott aga nurgas liikuma ei hakka ja vahepeal tuleb ka moosekantidel hinges püsimiseks tengelpunga tankida.

Kui ülejäänud aastal käib tasane ja tiba kaootiline nihelemine mööda puhveteid ning vanaemade ja vanaisade juubeleid, siis juunis ja detsembris loetakse honorari suurst tellija häälest ja näoildest. See on omaette kunst. Kui ahneks minna, võib otsast üldse ilma jääda. Kui aga pakkumine kauplemata vastu võetakse, jääb kripeldama, et liiga vähe sai küsitud.

Üldjuhul pannakse aastavahetuse esinemised pikalt ette kirja. Ja kui üks küla kultuurimaja on otsustanud rahvale jõulupeo korraldada, on tal meelelahutuskava valmis ja kokkulepped sõlmitud.

Huvitav on see, et üldjuhul rõhutab keskmine eestlane igal sammul, kui väga ta vihkab süldimuusikat, Elmari raadiot ja Raimo Aasa juhmi huumorit. Kui on aga kujunenud rahvapidu, ei kutsuta sinna üldjuhul Siiri Sisaskit, Tõnis Mäge ega Ewertit oma kahe muinasjutulise lemmikloomaga.

Loomulikult võib küsimus olla ka rahas, aga tihtipeale tahetaksegi kõige lihtlabasemat mõllu: karata lõdvaks lastud lipsu ja higist leemendava triiksärgiga ennastunustavalt «Tiigrikutsu» ja «Amarillo» taktis. Tähtis on lugu ära tunda ja ühte fraasi teada, enamasti selline meelelahutus ei nõua.

Isegi kui mõnel vallal või erafirmal on rohkem raha üle, kutsutakse rahvast põrgatama pigem Meie Mees, Justament või Kukerpillid, mitte elitaarsed noodi otsas aelejad. Sedasi lihtsalt joovastades on võimalik argikaamos kas või üheks õhtuks kalevi alla peita.

Patt oleks ühe- ja kahemehebandidele nende tegemisi ette heita. Liiasi veel olukorras, kus järjest enam minnakse ka selles vallas päriselt pillimängimise teed. Jõrpa moodi kasseti taustal suumaigutamise ajad on õnneks möödanik. Ja kui tantsubändide ja kunstmuusikantide otsad aasta lõpul kokku lüüa, siis arvake ära, kellel tegelikult Maarjamaa pinnal rohkem tööd jagub.

Kunagi ütles üks tuttav süldimuusik sellise lause: «Väsi peale võib alati kindel olla.» Küllap võibki. Ja polka peale kah. Kui neid kvaliteetselt ja valehääbita saali tulistada, pole mingit kostüümidraamat, valgusmängu ega tossumasinaid vajagi, et publik pihku haarata.

Esimesed verivorstid on juba poelettidel. Seega soovin kõigile meelelahutajatele palju tööd ning rahvale meeldejäävaid pidusid.

ÜLLAR PRIKS,
Sakala reporter

Loomulikult võib küsimus olla ka rahas, aga tihtipeale tahetaksegi kõige lihtlabasemat mõllu: karata lõdvaks lastud lipsu ja higist leemendava triiksärgiga ennastunustavalt «Tiigrikutsu» ja «Amarillo» taktis.

Nädala foto. Ukraina toetuseks

Kolmapäeval korraldas üheksa aastat Eestis elanud ukrainlane Ruslan Trochynskyi oma rahvusaaslaste toetuseks kontserdi. Oranži revolutsiooni ajal Maarjamaale tulnud muusik tunneb, et tema poliitiliselt keerulisse olukorda sattunud kodumaa on suures ohus.

«Põhiline on see, et relvajõud ei sekkuks,» leidis Ruslan Trochynskyi Sakalale antud intervjuus. Temaga võib üksnes nõustuda. Kontserdil, mille videosalvestus saadeti Ukrainasse, astus üles mitu harukordset koosseisu. Pildil on punumismäng Ukraina lipuvärvide lindidega. (Sakala)

NÄDALA KOHT

Laul lahti ja tants valla!

Pühapäeva õhtupoolikul kogunes Viljandi lauluväljakule tubli hulk inimesi. Ehitustööde järel varasemaga võrreldes sootuks teise näo saanud koht on valmis ja hingamispaeval peeti seal avatseremoonia.

On paslik meenutada, et selleni jõudmiseks tuli eelmisel linnavalitsusel läbi käia okkiline tee. Mäletatavasti lõppes ehitaja otsimine aasta tagasi lõhkise küna, sest odavaim hinnapakku mine osutus kolmandiku võrra kallimaks, kui oli linnal raha.

Õhus oli ka võimalus, et tähtaegade möödumise tõttu jäädakse ilma ettevõtluse arendamise sihtasutuse kopsakast abirahast. Kui see oleks juhtunud, olekski lauluväljak avamata jäänud. Kõike seda arvesse võttes oli hingamispaeval kuhjaga põhjust laul lahti lasta ning tants valla lüüa.

KARL-EDUARD SALUMÄE

NÄDALA MITTETEGIJA

Kesklinna libedad pargid

Ilmataat on tänavu teede ja tänavate hooldajate vastu armuline olnud. Talviseks muutus ilm alles nädalapäevad tagasi, see tähendab aga, et seni polnud vaja ka libedust tõrjuda.

Paraku tõestas selle talve esimene külm ilmekalt, et lepingu järgi aasta lõpuni Viljandi kooni- ja pargiteid hooldav osahing Kesklinna Pargid ei tule oma ülesandega toime. Jäiseid kõnniteid pidi tööle ja kooli minevad inimesed said seda tunda kohe esmaspäeva hommikul. Ühe päevaga mured aga ei lõppenud.

Linnavalitsuse kannatus katkes kiiresti ning pärast teist libedat hommikut astuti kõnni- ja pargiteede hooldamiseks uut ettevõtet otsima. Töötasu – juhul kui ettevõtte lehitakse – kavatsetakse sisse nõuda Kesklinna Pargidelt.

Teisipäeval kella 11 paiku sõitis jäisele Viljandi Rubiini platsile üksik töömees, auto järelkärus graniitkivist. Ta viskas paar peotäit kive platsile ning sõitis edasi. Kommentaare pole vist vaja.

KARL-EDUARD SALUMÄE

MARKO SAARM

KOMPVEK

See oli ainult aja küsimus. Pea iga hommik sama teed sõites mõlgub mõttes, et sinna ja ka teistele ülekäigukohtadele on tarvis spetsiaalset valgustust, mis oleks tavalisest tänavavalgustusest erinev (näiteks LED) ja suunatud spetsiaalselt sebrale – nagu on näiteks Tartus ja Tallinnas.

Priit Raudla kommentaar veebiuudisele «Männimäel jäi ülekäiguraja juures korraga kaks inimest auto alla»

Nädala parima oma nime all sakala.ajaleht.ee kommentaariumisse postitatud arvamus eest maksab Sakala 10 eurot puhtalt kätte. Kui näed siin oma kommentaari, võta ühendust aadressil karl.salumae@ajaleht.ee.

UUDISED

Toimetaja MARKO SUURMÄGI, 433 0042, sakala@ajaleht.ee

5,5

Riigikogu Reformierakonna ja IRL-i fraktsioon esitasid ettepanekud, kuidas jagada tuleva aasta riigieelarves poliitiliseks katuserahaks 5,5 miljonit eurot. Lepiti kokku, et kõige suurem summa läheb Tallinna tehnikaülikoolile ja Eesti olümpiakomiteele.

Viljandi Bonifatiusse gildis kohvikut pidav Jaana Väli on enda asemele kaua uut kondiitrit otsinud, paraku tulemuseta.

PEETER KÜMEL

TÖÖJÕU NAPPUS

Madal palk ei hoia kokki eriala juures

EGON VALDARU
egon.valdaru@ajaleht.ee

Tänavu veebruaris Viljandimaal kutsekoolides koka, pagari või kondiitri eriala lõpetanud noortest töötasid novembris sel erialal vähem kui pooled, nendest omakorda Viljandimaal mõni üksik.

Olustveres ja Vana-Võidus sai koka kutsetunnistuse ühtekokku 39 noort, lisaks lõpetas Olustveres 11 pagari-kondiitrit ning Vana-Võidus seitse abikokka. Enamik on ametis mujal Eestis, mitu noort töötab Tallinki laeval, üks lõpetanu on jõudnud Soome ja teine Saksamaale.

Olustvere teenindus- ja maamajanduskooli direktor Arnold Pastak möönis, et pikas plaanis ei jää suur osa lõpetanud õpitut erialal ametisse.

«Kokasaated telerist on toredad: grillitakse, valatakse veini ja istutakse laua taga, aga kui läheb päris tööks ja köögis

tuleb olla nädalavahetuste ja pühade ajal, ei ole see enam nii tore,» sõnas ta.

Töö ei ole lust ja lillepidu

Arnold Pastaku sõnutsi ei ole raske töö ja saadav palk tihti tasakaalus. «Olen kuulnud, et tippkokkadele makstakse 1000–1500 eurot, tavakokad peavad leppima 500–800 euroga kuus. Saan aru, et ettevõtjatel on keeruline kõrgemat palka maksta, aga selle töötasuga on keeruline väljaõppinud töötajat leida,» sõnas ta.

Uuest aastast vahetab haldajat Viljandi Bonifatiusse gildi kohvik, sest seni seal tegutsenud ettevõtja ei leidnud uut kondiitrit. Pagarikoja ja kohviku juhataja Jaana Väli ütles, et on saiaakesi, pirukaid ja leibu valmistanud kaks aastat koos oma perega.

«Elus toimunud isiklike muutuste tõttu oleme pikalt otsinud enda asemele uusi pagareid, paraku tulemuseta,» ütles ta.

Kohviku juhataja rääkis, et kohe ei oleks pagarile väga kõrget palka lubada saanud, sa-

mas oleks tulemusliku töö puhul tasu kerkinud. «Meil on väljakujunenud klientuur, kes Bonifatiusse tooteid teavad ja hindavad. Selles suhtes oleksime võinud kenasti jätkata,» sõnas juhataja.

Kuigi Vana-Võidus ja Olustvere kutsekoolis on aastaid kokki ning Olustveres ka kondiitreid koolitatud, ei jõua suurem osa neist Jaana Väli sõnutsi siinsele tööjõuturule. «Paljud lähevad kooli vaid keskkaridust tõendava paberi pärast ega ole kuigi innukad ametit omandama. Kui kokanduse eriala 1996. aastal Vana-Võidus avati, olin üks õpilastest. Kursumest alustas 30 ja lõpetas 20 inimest ning nendest vaid kolm töötas praegu sel erialal,» sõnas ta.

Palk ei vasta nõudmistele

Arnold Pastak nentis, et säravalt tähti, kellel jätkub indu ja tahet, on õpilaste hulgas paraku vähe.

Olustvere kooli toitlustusvaldkonna koordinaator Malle Peterson tõdes, et väikesed ettevõtted soovivad tihti univer-

saalset töötajat, kes suudaks hakkama saada paljude asjade, sealhulgas ka dokumentide haldamisega. Kutsekool sellist pädevust paraku kõigile anda ei suuda.

Käesolevast aastast õpetatakse Olustveres koka eriala ka kaugõppes täiskasvanutele. «Nendest suur osa peab oma turismiettevõtet või on muidu asjast väga huvitatud ning püüdnud õppimisse hoopis kirglikumalt,» rääkis Pastak.

Noorte indu kokaerialaga rinda pista tõmbab tema sõnutsi tihti alla ka ühiskonna negatiivne suhtumine. «Halvustatakse, kui keegi läheb tööle abikokaks, aga ka sellest ametist võib välja kasvada tippkokk. Ühiskonnas valitseva edukultuse kohaselt peavad kõik olema ärimedid või IT-spetsialistid,» sõnas Arnold Pastak.

Veebruaris lõpetavad koka ja kondiitri eriala uued lennud nii Olustveres kui Vana-Võidus. Viljandi ühendatud kutsekeskkooli direktor Tarmo Loodus soovitas kõigil ettevõtjatel, kel on need ametimedid või -naised puudu, tulla neid aegsasti koolide juurde otsima.

Pärimusmuusika aidas vaadati tulnud tee tagasi

Eesti maanteemuuseum pidas eile pärimusmuusika aida teede ajaloo päeva.

Põlvamaal Kanepi vallas Varbuse endises hobuposti-jaamas tegutsev muuseum pidas kuuenda ajaloopäeva Viljandis sellepärast, et see moodustab ühe osa maanteeameti 95. aastapäevale pühendatud üritustest. Ettevõtmine populariseerib teede ajalugu ning toob kokku sellega tegelevad uurijad.

Üritusel pidas avakõne maanteeameti peadirektor Aivo Adamson, kes märkis, et eelmise aasta oktoobrist tänavu novembrini lõpetati Eestis 237 miljoni euro eest projekte. Adamsoni sõnul on see erakordselt suur summa.

Maanteeameti peadirek-

tor tõi välja, et väga palju teid ehitati Eestis ka 1980. aasta olümpiamängude eel. Kui palju toona selleks kulutati, polnud talle aga teada.

«237 miljonit eurot – see on 3,7 miljardit krooni, mis on omakorda 37 miljardit rubla,» lausus Aivo Adamson. «Vaevalt et sellises mahus teedesse uuesti investeeritakse. Kui siin just uusi olümpiamänge korraldama ei hakata.»

Pärimusmuusika aida suures saalis peetud ettekan- netes kõneldi teede ajaloost, näiteks sõjavangide tööst Tallinna–Leningradi maantee ehitusel ja muutuvatest transpordioludest XX sajandi alguse Eesti linnades. (Sakala)

Päeva ettekanded käsitlesid tee-ehituse ajalugu eri aspektidest.

Möödasõit lõppes maanteekraavis

Neljapäeval sõitis Tusti külas teelt välja sõiduauto, mille juht vajab haiglaravi.

Õnnetus juhtus kell 19.10 Viljandi vallas Tusti külas, kus ees liikuvast masinast möödasõitu sooritanud sõi-

duauto BMW 535 kaotas juhi- tavuse, kaldus üle vastassuunavööndi kraavi ja paiskus katusele.

Kiirabi toimetas autoroolis olnud 22-aastase Arturi Viljandi haiglasse. (Sakala)

Sigaretist süttis voodi

Reede varahommikul tuli päästjatel Kamara küla korrumaja aknast välja visata põlev diivan ja tekk, mis suure tõenäosusega olid süttinud hooletust suitsetamisest.

Häirekeskusele anti põlengust Abja valla Kamara küla kortermajas teada kell

1.17. Sündmuskohale tõtanud päästjad viskasid süttinud asjad aknast välja ja kustutasid need. Inimesed õnnetuses kannatanud ei saanud.

Päästetööde juhi sõnul võis tulekahju alguse saada hooletust suitsetamisest. (Sakala)

TÄPSUSTUS

Reedeses Sakalas ilmunud loos «Nädal toob ümber järve jooksu korraldusse selguse» oli märgitud, et tänavuseni korraldas suurjooksu maavalitsuse haridus-, kultuuri- ja sotsiaalosakonnajuht Ilmar Kütt. Ta ei teinud seda siiski üksi, vaid korraldustoimkonna juhina. Viimased kakskümme aastat korraldas ta jooksu spordiliidu toimkonna juhina, enne seda Viljandimaal sporditoimkonna juhina. Reporter Ketlin Beljaev palub vabandust.

Jõulupuude ehtimise võistlust peetakse Karksi-Nuias kuuendat korda. Sellised, nagu fotolt näha, olid kaunistatud kuusepuud konkursi teisel aastal.

VÕISTLUS

Karksi-Nuias selgub täna kauneim jõulupuu

SIGRID KOOREP
sigrid.koorep@ajaleht.ee

Täna hommikul asub 11 võistkonda Karksi valla kultuurikeskuses jõulupuid kaunistama ning keskpäeval vaatab žürii tööd üle, et selgitada võistluse «Jõulupuu 2013» võitja.

Eilseks oli registreeritud juba 11 võistkonda. Puid nad ise kaasa võtma ei pea, sest vajaminevad kuni kahemeetrised kuused hangib võistluse korraldaja.

Peaproov on juba tehtud

Karksi valla kultuurikeskuse juhataja Kai Kannistu ütles, et kõik võistkonnad korraldajalt kuuske siiski ei soovi – teinekord sünnib jõulupuu hoopis millestki muust. «Ka seekord on muusikakool öelnud, et nad

meilt kuuske ei soovi. Järelikult tulevad mingi alternatiiviga,» lausus ta.

Milline puu tänava kaunimaks tunnistatakse, seda otsustab kolmeliikmeline žürii, millesse kuuluvad kohalik kunstnik Kai Kütt, Tori rahvamaja juhataja ja florist Argo Juske ning jõulupuuvõistlusega ühel ajal peetavalt laadalt valitud hindaja.

Meil tuleb sel aastal jälle looduslik teema.

TEA SAAREMÄGI,
Karksi külamaja juhataja

Oma sõna saab sekka öelda ka publik, kelle hääle põhjal selgub rahva lemmikpuu. «Seda, et žürii ja rahva lemmik oleksid kattunud, pole juhtunud,» tähendas Kai Kannistu.

Ta meenutas, et möödunud aastal kogus publikult palju hääli Karksi-Nuia noortekeskuse puu, üldvõitjaks tuli aga Karksi külamaja töö.

Külamaja juhataja Tea Saaremägi kinnitas, et nagu igal aastal, on nad oma kuusega tänavugi teistele konkurentsi pakkumas.

Peaproov on juba tehtud ning koos Riina Hupponeniga ehteid üht- ja teistpidi puule sobitatud. Täna jääb üle vaid kuusele uuesti kaunistused külge riputada.

«Meil tuleb sel aastal jälle looduslik teema,» kergitas Saaremägi saladuskatet ja tähendas, et looduslikest materjalidest ehted on neile juba kahel korral võidu toonud. «Esimest korda võitsime päris algusaastatel, kui tegime vahtralehtedest suured roosid. Ühel aastal olid meil puupäkapikud, aga nendega me ei võitnud,» jutustas ta.

Sellegipoolest on puupäkapikud jääva väärtusega ja

kaunistavad jõuluajal seniajani Karksi külamaja aknaid.

Kuusekaunistamise võistlus on Kai Kannistu sõnul meeltemööda eelkõige täiskasvanutele ning võistleva tul-lakse koos töökaaslastega. «Osalevad ka Karksi-Nuia noortekeskuse Susher-Vusher lapsed, aga ikka on vaja täiskasvanu kaasahaaramist,» sõnas ta.

Kuused jäävad näitusele

Kui kauneim jõulupuu on valitud, jäävad võistlustööd nädalaks kultuurikeskusesse näitusele. Pärast seda saavad kaunistajad puu endale.

Et kuusk ka pärast näitust ilus oleks, asetavad Karksi külamaja naised selle ristjalal pesukaussi. Nii püsib see kauem elujõuline. «Eelmisel aastal tõime puu pärast endale saali, aga nüüd paneme terrassile, sest külamaja on ju ilusaks ja uhkeks renoveeritud,» rääkis Tea Saaremägi.

Politseid häirunud mees on nädala arestikambris

Novembris politsei operatiivnumbrile ligi kakssada tühikõnet teinud 48-aastane Arvo veedab karistuseks selle nädalavahetuse politseimajas, sest kohus määras talle teisipäeval seitsme päeva pikkuse aresti.

Novembris helistas napsine 48-aastane Arvo kuue päeva vältel politsei operatiivnumbrile ligikaudu kahesajal korral. Lõuna prefektuuri juhtimiskeskuse spetsialistid selgitasid, et Arvo elule ja tervisele reaalselt ohtu ei olnud ning talle anti korraldus hädaabikõnede teenindamise segamine lõpetada.

Et ta korraldusele ei allunud ja jätkas tühikõnede tegemist, tuli politseil kasutusele võtta karmimad meetmed. Nii seisiski Arvo teisipäeval, 3. detsembril Viljandi kohtumajas, kus talle määrati seitsme päeva aresti. Ta pidi karistust ka kohe kandma asuma.

Politseinikele Arvo asjalikku selgitust hädaabiliini kinnihoidmise kohta anda ei osanud, kuid arvas, et napsise peaga tuli tal ilmselt vajadus kellegagi suhelda. Oma teguviisi üle järele mõeldes sai Arvo politsei väitel oma mõtlematust käitumisest aru ning kahetses seda.

Kriisihojekeskuse vanemkorrakaitseametnik Baldur Pilden selgitas, et korduvad tühikõned hoiavad põhjendamatu hädaabiliini hõivatuna ning nii võivad abita jääda reaalsed hädasolijad.

«Politsei selgitab välja ja suhtub rangelt kõikidesse nendes, kes tühikõnedega hädaabiliini kinni hoides või valeväljakutseid tehes politseitööd segavad ja teisi abivajajaid sel moel ohtu seavad,» rõhutas Pilden.

Sel kolmapäeval tuli politseil tegelda ühe Kõpu vallast pärit naisega, kes tegi politseile ja kiirabile valeväljakutse, väites, et tema naaber on muutunud vägivaldseks ja määratseb. Naist ähvardab samuti arest või rahaline karistus. (Sakala)

Pärandiaastale tõmmatakse joon alla

Täna kogunevad pärandilinn Viljandisse lõppeva kultuuripärandi aasta õnnestumisse panuse andnud inimesed, et aasta jooksul tehtud kokku võtta.

Kell 14 Ugala teatris algava koosviibimise lavalise osast seisavad hea lavastaja Marika Palm ja tekstide autor Silvia Soro.

Kultuuripärandi aasta kalender loendab ligi 400 sündmust, aga see arvepidamine ei ole kaugeltki täiuslik. Läbi aasta joonistusi välja iseseisvuse taastamise võtmesündmused: 25 aastat möödus Tartu muinsuskaitsepäevadest, loominguliste liitude juhatuste ühispleenimist, hõimupäevade taastahistamisest ning veel mit-

mest rahvusliku ajaloo ja väärtushinnangute mõjutajast. 20 aastat möödus muinsuskaitseametis moodustamisest ehk tänapäevase muinsuskaitsekorralduse loomisest, 40 aastat aga Eesti ajalooliste linnade kaitseks loodud kaitsealade moodustamisest.

Kõige enam said tähelepanu noored. Priiuse põlistamise päeva mäluvängu 22 000 osalejast oli suur osa koolilapsed. Edelaraudtee toel sõitis ligi 7000 õpilast üle Eesti pärandit ja mäluasutusi avastama. Hõimukooli tehti Eesti koolides tutvust sugulasrahvaste köögiga. 80 Tallinna gümnaasisti õppis põhjalikumalt tundma linna vaatamisväärsusi ning harjutas oma giidioskusi 700 eakaaslasel peal. Kõige pisemad osalesid lasteajakirja Täheke korraldatud fotovõistlusest.

Pärandihoid on pisut ka võidujooks: maailm uueneb ja täiustub kogu aeg, aga tuleb osata õppida minevikust. Sestap sai ellu kutsutud pärandiralli. Eesti vabaõhumuuseumi ja muinsuskaitseameti ühine meeskond viis kultuuripärandi arutelu üle Eesti laiali ning ralli arutelu-dest, näitustest, lauludest ja tantsudest sai osa üle 700 inimese. Samasuguse haarde saavutasid Eesti rahvamajad, avades 26. oktoobril üheks ööpäevaks uksed. (Sakala)

Pärandiaasta algas tänavu veebruaris Tarvatu surnuaias, kus president Toomas Hendrik Ilves koos Tarvatu gümnaasiumi õpilastega süütas küünlad muinsuskaitaja Helmi Üpruse, esimese olümpiamedali võitnud eestlase Martin Kleini ja skautluse eestvedaja Harri Haameri haua.

ELMO RIIG

Narkokoer koolidest uimasteid ei leidnud

MADIS JÄRVEKÜLG
madis.jarvekylg@ajaleht.ee

Üleeile tegi politsei narkokoer-tega reidi Jakobsoni kooli ja Viljandi gümnaasiumi garderoobides. Ühtegi keelatud ainet ei leitud.

«Positiivne, korras oli,» kommenteeris Viljandi politsei piirkonnavanem Margus Tali-maa reidide tulemust. Klassiruumides politsei ei käinud.

Talimaa sõnul tundis narkokoer gümnaasiumi garderoobis ühe jope juures kahtlast lõhna. «Aga loomulikult ei saa

me öelda, et see inimene on nüüd patune,» toonitas Tali-maa. «Võtsime temalt proovid ja nendega läheb aega, enne kui vastuse saab.»

Gümnaasiumi direktor Ülle Luisk ütles, et see oli esimene kord, kui politsei nende majas reidi korraldas. «Nad tut-

vustasid oma tegutsemis põhimõtteid,» rääkis Luisk.

Ta lisas, et olenemata sellest, kas õpilane on täisealine või mitte, kehtib gümnaasiumis peale narkootikumide ka mokatubaka, e-sigareti ja tavalise suitsetamise suhtes nulltolerants.

Scandagra Eesti põllumajanduskauplus
Viljandis kutsub Sind 19. detsembril

SUURELE POEPÄEVALE

Lisaks headele pakkumistele ja väikesele
kõhukosutusele aitavad Sind jõu ja
nõuga meie spetsialistid taimekaitse,
väetiste ja söötade osas!

-15% KÕIKIDELE KAUPADELE

Lisaks päeva eripakkumised!

Küsi lisainfot:
ScE Viljandi kauplus
Vaksali 17, Viljandi
Avatud E-R 09:00-17:00
Tel: 435 9790, 506 6451
maren.aab@scandagra.ee
www.scandagra.ee

* Soodustused kehtivad ainult 19. detsembril 2013

WECKMAN MONIER Icopal ORIMA

KattoCenter

Kõik, mida sinu katus vajab.
VILJANDI: Pärnu mnt 11a, Viljandi
Veiko Pomber, müügikonsultant
+372 5636 7722
viljandi@kattocenter.ee
www.kattocenter.ee

**KAS SINU
MAJA KATUS
ON KORRAS?**

Telli nüüd
katusepaigaldus
talvise hinnaga.
info@kattocenter.ee

TUULEKLAASI TÄKKEID SAAB NÜÜD PARANDADA!

Parandame väiksemad täkked
kõigest 30 minutiga.
Garantii 1 aasta.
Tutvumishind 29 €

Suur-Kaare t. 69, Viljandi
Tel. 444 8864

*Helista või
tule läbi*

SILLER AUTO AUTOKLAAS

AASTA OODATUIM ALLAHINDLUS

Nüüd paljud prilliraamid kuni

-70%

Pakkumine kehtib prillide ja klaaside koostul kuu lõpuni.

Tartu Rüütli 10, tel 742 3659, Pärnu Hospitali 14, tel 444 0345, Rakvere Tallinna 16, tel 322 3354, Paide Vee 3, tel 385 0767, Jõhvi Narva mnt 5, tel 335 2258, Kuressaare Kohtu 1, tel 455 5601, Kärdla Heltermaa 14 A, tel 463 2057, Rapla Tallinna 14, tel 485 5540, Viljandi Tartu tn 3, tel 433 3322

www.optika.ee

EQ
Eesti Optik

EARTH DREAMS TECHNOLOGY HONDA The Power of Dreams

4,5L/100 KM

TEGIME VÕIMATU VÕIMALIKUKS
UUS CR-V 1,6 I-DTEC DIISEL

JÕULINE SÕIDUTUNNE. VÄHENE KÜTUSEKULU.

Tutvustame uut CR-V 1,6 I-DTEC diisli, mis on valmistatud Earth Dreams tehnoloogiaga.
Selle uut tüüpi mootor ühendab endas suurema auto dünaamilise soorituse
väiksema auto kütuseefektiivsusega.

Kombineeritud kütusekulu: 4,5-4,7 l / 100 km, CO₂: 119-124 g/km.

www.lxmotors.ee

LX Motors OÜ Viljandi, Tallinna tn 86, tel 435 5421

Swedbank

Pangabuss

Kõik oma rahaasjad saate korda ajada Pangabussis!

Pangabussi peatused:

Mõisaküla

linnaavalitsuse juures
kell 9.30-11.30

Võhma

linnaavalitsuse juures
kell 13.30-15.00

Suure-Jaani

Konsumi kaupluse juures
kell 16.00-18.00

IV kvartalis

9. ja 23. detsembril

Bussist saate nõu pangateenuste kohta, tellida ja kätte pangakaardi, makseautomaadist oma kontole sularaha kanda ja välja võtta, teha arvuti abil makseid, avada hoiuseid ja sõlmida muid lepinguid.

Tutvuge Pangabussi sõiduplaani ning finantsteenuste tingimustega aadressil www.swedbank.ee. Lisainfot Pangabussi teenuste, kellaegade ja peatuste kohta saate 24h telefonilt 6 310 310.

PLAAN

Linn läheb lindude vastu uude lahingusse

AIVAR AOTÄHT
aivar.aotah@ajaleht.ee

Aastaid vahelduva edu-ga vareseid ja hakke tõrjunud Viljandi linnavõim kavandab uusi plaane ning ootab appi vabatahtlikke.

Linnavalitsus on välja töötanud künnivareste, hallvareste ja hakkide ohjeldamise kava ning kinnitas selle esmaspäeval istungil. Suleliste talitsemiseks astutakse esimesed sammud juba lõppeval aastal, sobivate ilmaolude puhul alustatakse järgmisel nädalal.

Majandusameti keskkonnaspetsialist Inga Nõmmik ütles, et teema tõusis taas päevakorra linlaste endi initsiatiivil, sest larmakad hakid ja varesed ei anna asu.

«Viljandis tekitab inimestele kõige rohkem probleeme lindude vali häälitsemine,» rääkis ta. «See algab pesitsusperioodiga märtsis, rahuneb pisut juulis, mil pojad väljuvad pesast, ning leeveneb ka ilmade jahenedes oktoobris ja novembris.»

Keskkonnaspetsialist märkis, et osa hakke ja vareseid läheb sügisel rändele ja seega talveks nende arvukus väheneb. Samas on ilminguid, et üha enam isendeid jääb paikseks, sest toidulaud on hea.

«Larmakad linnud pole mureks üle kogu linna,» lausus Nõmmik. «Probleem on lokaalne.»

Majandusamet on välja selgitanud, et hakkide, hallvareste ja künnivareste peamised pesitsusalad on Valuoja orus, Valuoja puiestee 13 maja vastas, Põhja tänav 2a, Ida tänaval ja sellega piirnevatel aladel ning Kesklinna kooli ümbruses. Lisaks meeldib kõnealustel lindudel koguneda Riia maantee piirkonda.

Idee, raha ja tegijad

Nagu Inga Nõmmik ütles, on hakke ja vareseid kavas ohjeldada kahel moel: tuua pesi puude otsast alla ning kärpida puuvõrased.

«Soovisime lisaks kasutada varesemõrda, et osa linde kinni püüda ning hävitada,» rääkis ta. «Aga selleks ei andnud keskkonnaamet luba, sest ei pea lindude häälitsemist inimesi ohustavaks asjaoluks.»

Nõmmik nentis, et pesade likvideerimist ja puuvõrade lõikamist on vareste ning hakkide ohjeldamiseks soovitud Eesti ornitoloogiaühingu juhendmaterjal, see arvestab looduskaitseaduse õigusnorme ja keskkonnaameti nõudmisi.

Et pesade puu otsast alla toomine ja okste lõikamine on linna rahakotile kulukad tegevused, ongi siinkohal appi oodatud vabatahtlikud. «Kui kellelgi on võimalik linna toetada ja pesade allavõtmises kuidagi abiks olla, on kõik

Viljandi linnavalitsus on tellinud varesepesade eemaldamise linna kinnistule jäävatelt puudelt. Erakinnistu omanikud peavad kõnealuse töö ise organiseerima, linn annab selleks loa. Fotol varesepesad Põhja puiestee ja Kagu tänava majade vahel.

AIVAR AOTÄHT

pakkumised oodatud,» ütles Nõmmik.

Sel sügisel linnavalitsuse väljakuulutatud hange hakkide ja vareste pesade mahavõtmiseks tõi vaid ühe pakkumise. Aktsiaselts Eesti Keskkonnateenus on nõus tööd teha 177,60 euro eest tunnis ning linnavalitsus tellis detsembriks kaheksa töötundi, sest rohkem eelarve ei võimalda. Selle raha eest on plaanis tiivuliste pesade eemaldada puuvõradest Ida tänava korrumajade lähedalt.

Nõmmik ütles, et keskkonnaamet lubab pesi alla võtta 16. juulist 14. aprillini. Juhul, kui linnud hakkavad kevadel varem pesitsema, lüheneb selle võrra ka kevadine tähtsus. Puuvõrased võib lõigata aasta läbi, kuid mitte lindude pesitsusperioodil.

«Järgmisel aastal on kavas puuvõrade lõikamine, aga kui palju see maksma läheb ja kus töö ette võetakse, pole praegu võimalik öelda,» nentis keskkonnaspetsialist.

Põgus tülitamine ei mõju

Inga Nõmmik tõdes, et vareseid ja hakid on linnaeluga hästi kohastunud ning põgus pesade allavõtmine nende pesitsemise edukust eriti ei mõjuta.

MÖÖDANIK

Suured haki- ja vareseparved on viljandlastele läbi aegade peavalu teinud.

- Nii mitukümmend aastat tagasi kui eelmisel kümnendil lasid tuleõrjud linnupesti veejoaga puu otsast alla.
- Lindude peletamiseks on püütud puid ja see tõi mõneks ajaks leevendust. Katsetatud on ka õist prožektorit, kuid see suurt ei aidanud.
- Pesi on varemgi alla võetud, kuid tiivulised on uued ehitanud.
- Viimastel aastatel võeti appi helkivad lipikud ja kul-lipildid, kuid mõne aja pärast harjusid linnud nende ära.

Allikas: Sakala

«Seetõttu ongi oluline, et oma panuse annaksid vabatahtlikud, kes oleksid nõus vareste ja hakkide pesi puude otsast alla tooma,» rääkis ta. «Seda muidugi vaid eespool nimetatud perioodil, sest pesitsemise ajal linde häirida ei tohi.»

Kui suur on Viljandis elavate hakkide ja vareste arvukus, selle kohta linnavalitsusel täpseid andmeid pole.

«Populatsioon tervikuna on keskmine või pigem väike, mis iseenest ei tekitab probleeme,» lisas Nõmmik. «Probleem tekitab pesitsuskohtade asukoht. Pesad asuvad elu-

majade lähedal ja et pesitsusperiood on larmakas, on inimesed kurjad.»

Keskkonnaameti Pärnu-Viljandi regiooni looduskasutuse spetsialist Hille Lapp ütles, et hakkide ja vareste ohjeldamisel on lootust saada parim tulemus juhul, kui võtta ette nii pesade likvideerimine kui puuvõrade lõikamine.

Linde lihtsalt kinni püüda ja hävitada ei luba tema sõnul loodusseadus, mis sätestab, et looduslikult esinevaid linde võib hävitada ainult sel juhul, kui need ohustavad inimeste elu ja tervist.

Taaskasutuskeskus LEIU
AVAB UKSED
9. detsembril

**Tule ja too meile oma vana ning
leia samas midagi uut!**

Viljandi, Tartu tn 5 | Tel 5850 0260

Metsä Forest Eesti AS

**ostab kasvavat metsa, metsamaad,
palke ja paberipuitu, küttepuitu ja
võsaraiejäätmeid**

Tel 509 0200, 511 8671
e-post eesti@metsagroup.com

Merilux Ehitus

**Fassaadi soojustus- ja
viimistlustööd
Katusekattetööd
Üldehitus**

Tel 5649 4910
5347 0972
E-post info@meriluxehitus.ee
www.meriluxehitus.ee

LATOOG
OSAÜHING

**Kauplus
AUTOVÄRVID**

segab ja müüb autovärve (alates 50 grammist) ning **aerosoolvärve** (toonid kõikidele automarkidele, RAL-toonid).

Müügil eeltöömaterjalid, pahtlid, kruntvärvid, liivapaberid, poleerimisvahendid, korrosioonitõrjeõlid, -vahad jm.

Samuti teeme sõidukite kereremondi- ja värvimistöid. Esiklaaside vahetus.

Asume Riia mnt 54-h (vana KEK-i hoovis). Tel 433 6134 või 504 8234, OÜ LATOOG.

PARAPSÜHHOOGILINE ABI

ALBERT STEPANJAN

(OÜ Võlur Albert, reg-nr 10055321)

aitab vabaneda alkoholi- ja nikotiinisõltuvusest, liigest kehakaalust, stressist, depressioonist, kaela- ja seljavaludest ning muudest probleemidest.

www.stepanjan.com

Vastuvõtt Viljandis 12. detsembril.
Registreerumine tel 508 8237.

OÜ Puidukoda on Karksis asuv 1997. aastal asutatud Prantsuse kapitalil põhinev ettevõtte. Meie põhitegevuseks on kõrgema lisandväärtusega hõõvelmaterjali tootmine ning turustamine. Meie põhiväärtusteks on pidev areng ja avatus väljakutsetele.

Otsime oma töökasse ja aktiivsesse kollektiivi

RAAMATUPIDAJA-PERSONALISPETSIALISTI, kelle peamised tööülesanded on:
• tavapärase raamatupidamistöötoimingud,
• personaliga seotud küsimuste lahendamine ja dokumentatsiooni haldamine.

OSTU- JA LOGISTIKAOSAKONNA ASSISTENTI, kelle peamised tööülesanded on:
• dokumentatsiooni haldamine,
• suhtlemine erinevate osapoolte ning koostööpartneritega.

Kandidaatidelt ootame:

- keskeri- või kõrgharidust (raamatupidaja-personalispetsialisti puhul raamatupidamisalane haridus),
- eelnevat töökogemust vastavalt raamatupidajana või ostu/logistika valdkonnas,
- head meeskonnatöö- ja suhtlemisoskust, kohanemisvõimet ja pingetallust,
- iseseisvust, kohusetundlikkust, korrektsust ja täpsust oma tööülesannete täitmisel,
- heal tasemel eesti, vene ja inglise keele oskust.

Täiendav info Puidukoda OÜ kodulehel **www.puidukoda.eu**, aadressil **personal@puidukoda.eu** või telefonil **+372 521 6776**.

Kandideerimiseks saada oma CV koos motivatsioonikirjaga e-posti aadressile **personal@puidukoda.eu** hiljemalt **15.12.2013**.

TEEMAD

Toimetaja TIINA SARV, 433 0047, tiina.sarv@ajaleht.ee

14

Täna kell 14 peetakse Ugala teatris kultuuri-pärandi aastat kokkuvõttev tänapäev.

KÄSITÖÖ

Sillerdav kamp tahab panna eestlased enda moodi särama

TIINA SARV
tiina.sarv@ajaleht.ee

Külluslikud Etnokudumid on kolme Viljandi kultuuriakadeemia rahvusliku käsitöö eriala viimase kursuse tudengi loodud ühendus, mis sai tuule tiibadesse läinud kevadel õppejõud Riina Tombergi tundidest.

Liina Laaneoja, üks Külluslike Etnokudumite asutajatest, on efektna daam, kes kannab kaunistustega ülekujutatud kotti ja sädelevaid sõrmikuid. Küsimuse peale, kas ta on ise oma silmatorkavad aksessuaarid valmistanud, puhkeb ta naerma ja raputab pead.

«Koti oli õnneks keegi juba ära ehtinud. Mulle meeldib, kui ma leian eseme, mille keegi on otsekui minu jaoks valmis teinud. Olgugi need asjandused masinaga peale õmmeldud, mulle see kott meeldib. Meeldivad ka need kindad.» näitab ta säravate kivikestega sõrmikuid. «Keegi on teinud minule minu koti juurde sobivad kindad. Kott on Londonist ja kindad Riist.»

Juba teine diplom

Nendin, et hallis Eesti ilmas nii kirjude asjadega käimine nõuab julgust ja oskust asju välja kanda.

«Pean tunnustama, et Amsterdamis tehti minust tänavapilti. Seal, kus on igasuguseid karvaseid ja sulelisi!» räägib Liina Laaneoja veidi imestunult ning lisab, et ta sõbrannad Külluslikest Etnokudumitest on sama efekttsed. «Me kolmekesi koos olemegi selline sillerdav kamp.»

See sillerdav kamp omandab rahvusliku käsitöö tarkusi avas-

EV PUKK

tud ülikoolis. Kõigil neil on juba eriala ja töökoht. Liina Laaneoja on õppinud loomaarstiks ja Liina Laansalu õmblejaks ning Annika Vaalmal on Tartu ülikooli majandusharidus.

Kultuuriakadeemiasse tõi neid kustumatu huvi käsitöö vastu.

«Minul sai see alguse maa-ülikoolis. Olin varem heegeldanud, aga see oli ka kõik. Kui ma veterinaaria valisin, ei olnud käsitööhuvi veel nii suur. Avanev oli just üliõpilaspõlves. Siis hakkasin kuduma, mis on praegu minu põhiala,» kõneleb Liina Laaneoja ning meenutab, kuidas ta käis tudengina veterinaaria õppehoones, seljas vana koiaukudega rahvarõivaseelik. «Seal töötas üks tore naine Lia Läst, kes oskas kangastelgedel kududa. Tema küsis: «Kas sa uut seelikut ei taha teha?» Nii see läks.»

Fantaasia lendab

Liina Laaneoja ütleb, et tal on küll tore töökoht ravimifirmas ja veterinaaria pakub huvi, aga ühel ilusal päeval hakkas ta mõtlema, kas talle sellest piisab. «Kas ma olen ka kahekümne aasta pärast rahul, kui saan ainult tablette ja süstelahuseid müüa? Mitte et mul ametist kõrini oleks, aga äkki tahan midagi muud? Ja kui ma siis tahan, pole must enam õppijat.»

Nii Laaneoja kui ka teiste temataoliste diplomeeritud ja tööl käivate naiste õnneks alustas Viljandis rahvusliku käsitöö erialal avatud ülikool ehk kaugõpe.

Kevadel Viljandis asetleidnud kampsunikonverentsi eel olid sõbrannad ideedest tulvil ja nii löid nad eraldi kollektiooni küllusliku figuuriga naistele. See sai oma autorite järgi pealkirjaks «Liinaldused» ja seda esitleti konverentsi ajal moeetendusel «Oma-Mood 2013».

«Kõige olulisem on, et oleme lasknud oma fantaasia lendu ja teinud seda, mis on meile endile huvitav. Hiljutisel mardilaadal Tallinnas läks meil hästi. Meie boksis oli kogu aeg seimist. Inimesed üllatusid, et neile nii kirjud asjad sobivad. Ja tehtud kulutused said tasa,» kõneleb Laaneoja.

Olgugi tegemist kleidi, mantli, vaiba või mõne lisandiga – Külluslike Etnokudumite looming on

Liina Laaneoja valmistatud muhuaineline jakk.

värvikirev ja särav. Et Eesti etnokudumid on üldise arusaama kohaselt pisut tagasihoidlikumad, siis pärin, kas nende loodu klassikalise maitsega naisele üldse meeldib.

«Kui mõtlen esemetele, mida olen Eesti rahva muuseumis näinud, sealse värvikirevuse ja rikkalikkuse peale, ei tunne ma kuidagi, et meie asjad on väga erinevad. Väike vint on muidugi juurde keeratud, aga selles ongi asja mõte,» räägib Liina Laaneoja, kel kõik suuremad ideed saavadki tõuke just esiemade loomingust.

Ta ütleb, et on koolile väga tänuväärne, sest tudengitelt nõuti põhjalikku uurimistööd ning tänu sellele avanes võimalus kokku puutuda vanade ehedate esemetega ja koguda seda ilu nädala.

Kevadel on ees kooli lõpetamine. Liina Laaneoja kavandab lõputööks meeste mõeldud kudumite kollektiooni, Annika Vaalma teeb vaiba ja Liina Laansalu läheb diplomit saama lapi- tehnikas valmistatud töödega.

«Igaühel on oma spetsiifika. Mina astusin siia kooli silmuskudujana ja sellena ma ka lõpetan,» lausub Liina Laaneoja naerdes. Siis peaks tarmukal Valgamaa naisel, kes tegeleb veel maalimisega ning laulab kooris ja ansamblis LooVooL, jääma käsitöö jaoks rohkem aega. Ta arvab, et väga põnev oleks teha kolme peale ühine kollektioon.

«Tahame pakkuda rõõmsaid asju. Nägime mardilaadal, kuidas inimesed neid algul ehmunult vaatasid, mõeldes, et ega neile need ometi sobi, aga kui nad mõne rõivaeseme selga panid, muutusid silmanähtavalt. Meie loomingu abil peaksidki Eesti inimesed muutuma väljapaistvaks ja rõõmsaks. Need asjad sobivad kõigile – noortele ja vanadele, väikestele ja suurtele.»

Heimtali laadal saab säravat käsitööd taas uudistada.

Kott Londonist, kindad Riist, jakk sõbranna õmmeldud – ja tänaval astub särav daam Liina Laaneoja.

TIINA SARV

Mereröövliid Ugallas

Ugala suures saalis esietendub 16. detsembril kell 18 muusikal «Arabella», mida koostöös Tallinna Filharmoniaa mängiti esimest korda sel suvel Birgitta festivalil.

Aino Perviku noorteroomaani ainetel valminud muusikal räägib röövlipärl Taaniel Tina tütrest Arabellast, kes on üles kasvanud merel keset vägivald ja kurjust. Loos on kargelt lüürikat, seiklusi, hingeminevaid hetki ja pööraseid võitlusseene, kuid kolmas jääb ka isa ja tütre vaheline armastus.

Libretist Leelo Tungal on teksti kohta rääkinud: «Püüdsin väga selle poole, et raamatu sõnum jääks kõlama ja sündmustik ei jääks vaesemaks. Aga muusikal, eriti koguperemuusikal iseenesest ei luba nii rohkesti tapmist ja traagikat, nagu jutustuses (ja ka filmis) leida võis. Nii et loodan, et libreto sai üksjagu optimistlikum. Kui näiteks filmist olid mustlased täiesti välja jäetud, siis leidsin, et muusikalis tuleb neile ruumi anda – mitte ainult efektse välimuse ning tantsu ja laulu pärast, vaid ka vastukaaluks mereröövliite maailmale, kus on rikkust ju aina rohkem, kuid vabadust seda kasutada üldse mitte.»

Kirjaniku sõnul on teatrilava piraadid vähem hirmuäratavad kui raamatu omad ja mõnikord näivad nad lausa naljakad. «Aga eks ahnus ja oelus olegi eemalt vaadates teinekord päris naljakad. Eriti siis, kui nad laulu sisse panna,» lausub ta.

«Arabella» muusika autor on Olav Ehala, lavastas Margu Kasterpalu ja kunstnikutöö tegi Rosita Raud. Mängivad Maria Soomets (Vanemuine), Hannes Kaljujärvi (Vanemuine), Rain Simmul (Tallinna Linnateater), Kaarel Targo ja Kristjan Lütts (mõlemad kultuuriakadeemia teatrikunsti eriala kümnendast lennust), Tanel Ingi, Peeter Jürgens, Martin Mill, Kristian Põldma ja teised. Kaasa teeb Lehti Kostabi mustlasansambel. (Sakala)

HEITI KRUUSMAA

Mereröövliid vahipostil

Filmiliku sportlasteega vabavõitlejast valmib lühidokumentaal

19. oktoobril võitis Sten Saaremäe Tartus toimunud üritusel «Olly RAJU 12» Prantsusmaalt pärit vastast. Selle tähistamiseks ronis ta võitlusringi piirde otsa.

MARDO MÄNNIMÄGI

KARL-EDUARD SALUMÄE
karl.salumae@ajaleht.ee

Viljandist pärit sportliku vabavõitleja Sten Saaremäe profikarjääri poole püüdlemise teekond meenutab mõne mängufilmi süžeed. Lähiajal saab teine Viljandi noormees Kris Süld temast valmis lühemat sorti dokumentaalfilmi.

Praegu Eesti tugevamate amatöörvabavõitlejate hulka kuuluvale 22-aastasele Sten Saaremäele oli ülemöödunud aasta keeruline. Ta oli tegelnud Tartus õpilaselu kõrvalt aasta jagu sportliku vabavõitlusega, mis kombineerib eri võitluskunste, ning pidanud ka neli kohtumist. Ent hoolimata sellest et vabavõitlus meeldis talle väga ja ta oli andnud endast parima, oli ta kõik need matšid kaotanud.

Siis juhtus aga midagi sootuks hullemat: ta sai batuudipargis lõbutsedes raske kaelatrauma. Nagu ta meenutab, et tundnud ta esimesed paar tundi oma keha üldse, seejärel hakkasid käed ja jalad õnneks «surisema». Nädala pärast kirjutati ta haiglast välja, kuid sellega polnud asi sugugi lõppenud: ees ootas pikk taastusravi. Armastatud spordialaga oli pikemaks ajaks kõik.

«Olin masenduses,» tunnistas Saaremäe. Järgnes aga hoopis seniajani kestev edulugu, mida ta ise naljatamisi tuhkatrinulikuks nimetab.

Olles vigastuse tõttu treni-

misest eemale jäänud, asus ta oma teoreetiliste teadmiste pagasit täiendama: vaatama internetist vabavõitluse kohta videoid, uurima eri tehnikaid... Üht-teist loksus ka vaimses plaanis paika. Saaremäe jõudis arusaamisele, et tahab spordile pühenduda.

Pärast enam kui aastast pausi, 2012. aasta detsembris astus ta uuesti võitlusringi ning võitis Tallinnast pärit tugevat vastast. Sellest ajast saadik on ta pidanud veel seitse matši ja pole kordagi kaotanud. Vaid ühe korra on tulnud leppida viiki võitlejaga, kellega ta on spordiklubis Võimla palju koos treeninud. 19. oktoobril võitis ta Tartus võitlusel «Olly RAJU 12» Prantsusmaalt pärit võitlejat Abdel Lifi ning 16. novembril Soomes «MMA BASH 18» Soome lahtiste meistrivõistluste tiitliomaniku.

Tänavakaleja vabavõitluses kaugele ei jõua

176 sentimeetrit pikk ja pisut üle 60 kilo raske Sten Saaremäe ei mõju tavariietes sugugi sellisena, et teda oskaks seostada sportliku vabavõitlusega. Ta on kõhna kehaehitusega, tagasihoidlik, väga viisakas ja kannab prille. Vist ainus, mis esimese hooga tema head füüsilist vormi reedab, on tugev käepigistus.

Saaremäe töödeb isegi, et loomult on ta pigem pelglik ning paras pabistaja. Tunne, et

just enesekaitsega seotud spordiala võiks talle sobida, oli temas aga pesitsenud juba tükk aega enne seda, kui ta Tartus «RAJU» nägema sattus ja sellest kantuna trenni läks. Varem oli ta mänginud korvpalli ning proovinud neli aastat noorema venna Rivo eeskujul lauatenist.

Kui pärida Saaremäelt, kas vabavõitlusega tegelemiseks on vaja vähemalt sisetunnet sportlikku agressiivsust, vastab ta, et see emotsioon on meis kõigis peidus. «Meie kauged esivanemad pidid võitlema näiteks selle eest, et endale süü saada. Nii et mingi ürgne agressiivsus on meis sees.»

Samas on vabavõitlus Saaremäe kinnitustel paljuskii-õeld peaga mõtlemise ala. Et selles kaugele jõuda, on tähtis sisemine tasakaal. Kui keegi võitleb lihtsalt seepärast, et saaks vastasel nina veriseks lüüa, teeb ta seda ala täiesti valel põhjusel.

«Niinimetatud tänavakalejad vabavõitluses läbi ei löö. Nad tulevad ja käivad mõnda aega trennis, aga et see ala nõuab palju nii füüsiliselt kui vaimselt, siis nad lihtsalt ei viitsi vaeva näha ja kaovad ära. Elu on seda näidanud,» räägib Saaremäe.

Samal ajal julgustab ta neid, kel tärkas asja vastu huvi, seda ala proovima. «Meie treeningutes on väga suur roll mängulisusel ja paljudele hakkab vabavõitlus just selle tõttu meeldima. Kontoriinimesele

julgen ma seda täiesti soovitada,» lausub ta.

Ehkki Sten Saaremäe kuulub veel amatööride sekka, on profileeri üleminek lähedal. Sporditegemist võtab ta aga juba praegu sama tõsiselt kui professionaalne võitleja. Just see võib tema enda arvates olla viimase aasta edu taga.

Saaremäe trennib viis või kuus korda nädalas ning korra või kaks päevas. Ta hoiab oma toitumisel silma peal ning hoolitseb selle eest, et saaks piisavalt puhata, sest väsimus annab matši ajal selgesti tunda.

Unistab enda sportlasena äraelatamisest

Võitlusringis tahab Sten Saaremäe oma sõnul olla alati see, kes vastast pressib ega tee taganemisliigutusi. Selge soov edasi liikuda väljendub ka tulevikuplaanidest kõneldes. Kuigi Eesti parimate vabavõitlejatega ühele pulgale jõudmiseks kulub tal oma arvates veel mõni aasta, on tema suur unistus suuta end kunagi vabavõitlejana ära elatada. Praegu pole Eestis ühtegi sellist võitlejat, kes sportlaskarjääri kõrvalt mõnda muud tööd tegema ei peaks.

Saaremäe on lõpetanud Tartu kutsehariduskeskuses rekreatsioonikorralduse eriala ja elab praegugi ülikoolilinnas. Ta on kaasatud projekti, mille osana õpetab tulevastele vabavõitlejatele võitlemise alustodesid, ent see pole täiskohaga töö. Viimati nimetatut ta parasjagu otsib.

Viljandis ei saa Saaremäe just tihti käia, sest siin pole täies mahus treenimiseks sobivaid tingimusi. Võõrdunud ta

oma kodulinnast ei ole, sest siin elab tema pere, kes tema sportlikke püüdlusi tugevasti toetab ja kellele ta on selle eest väga tänulik.

Sõber saab varsti filmi valmis

Seda, et Saaremäe perekonnas valitseb üksteist toetav õhkkond, kinnitab Steni hea sõber, 18-aastane Kris Süld, kes loodab lähiajal valmis saada oma esimese, Sten Saaremäest kõneleva lühidokumentaali.

Süld kirjeldab Saaremäed kui väga emotsionaalset, heatahtlikku ning äärmiselt tahtejõulist kamraadi. Filmi tegemine on toonud tema sõnul algselt peale kaasa üksnes häid emotsioone, ainult et selle kokkupanek on võtnud arvatust kauem aega.

Linateoses on võetud vaatluse alla «RAJU» võitluseks

Ruutkood avab filmi reklaamklipi.

valmistumine, mis oli Sten Saaremäele väga tähtis, ning et ta selle võitis, on oodata võimsaid emotsioone ilma kaotuskibeduseta.

Kris Süld lubab, et tegu pole päris tavapärase dokumentaali. «Seal ei ole väga palju juttu. Tempo on kogu aeg peal,» paotab Süld arvatavasti sel kuul Vimeosse üles mineva filmi kohta.

Noor filmitegija Kris Süld saab varsti valmis Sten Saaremäest rääkiva dokumentaali.

ERAKOGU

KLICK

SINU DIGIPOOD

KINGIKOTI
MAIUS-
PALAD

Garanteeritult parim jõudluse ja hinna suhe!

Lenovo IdeaPad G510 on varustatud kõige uuema ja ülivõimsa neljatuumalise protsessoriga Intel Core™ i7-4700MQ. Võimas AMD Radeon HD 8750M graafikakiirendi sobib hästi arvutimängude mängimiseks.

Kiirusta, sest kogus on piiratud!

Lenovo IdeaPad G510

ekraan 15.6"	Intel Quad-Core i7-4700MQ	Windows 8.1	Radeon HD 8750M graafika
mälu 8GB	kõvaketas 1000GB +8GB SSD	aku tööaeg 6:00	kaal 2,6kg

• 2GB graafikamälu
• WiFi • Bluetooth 4.0
• 2xUSB3.0 • USB2.0 • HDMI • VGA

-30%

699.-

kuumakse alates 18.48€
60 kuud
~~999€~~

Parim sülearvuti pakkumine!

ekraan **15.6"** AMD Dual-Core E1-1200 Windows **8**
mälu **4GB** kõvaketas **320GB** aku tööaeg **6:25**
kaal **2,45kg**

319.-
kuumakse alates 8.69€
~~499€~~

Compaq Presario CQ58-301SA
• AMD Radeon HD 7310 graafika
• DVD-kirjutaja • WiFi • 3xUSB • HDMI • VGA

Täisautomaatne espressomasin parima hinnaga!

ESPRESSOMASIN
Siemens TK53009

Kingituseks kvaliteetsed Lavazza espressoad!

319.-
kuumakse alates 8.69€
~~449€~~

• veepumba võimsus 15 bar • veepaagi maht 1,8 liitrit
• Aroma Whirl Plus filtreerimissüsteem • reguleeritav kangus: 2 astet
• reg. temperatuur: 3 astet • manuaalne pilumavahustaja • katlakivi eemaldus

• esmane kohv - 60 sekundit

LAVAZZA
ITALY'S FAVORITE COFFEE

SIEMENS

Kingiks EOSi koolitus algajatele ning kiirematele ka raamat "Paremad pildid" koguväärtuses 138€!

Võida 250€ kinkekaart!

PEEGELKAAMERA
Canon EOS 1100D + EF-S 18-55 DC III

327.-
kuumakse alates 8.90€
~~599€~~

• resolutsioon 12 MP • HD video 720p, 30fps
• 3 k/s sarivõte • ISO tundlikkus kuni 6400
• 63 alaga iFCL sähvootmismissüsteem

Muuda mälestused elavaks!

PILDIRAAM

Rollei 7" Pictureline 6007

39.-
kuumakse alates 5.99€
~~59€~~

• resolutsioon 1024 x 600
• sobivad mälukaardid MMC / MS / SD / SDH C / MS Pro
• heledus 250cd/m2 • kontrastsus 500:1 • USB

Nutikas ja lihtne!

NUTITELEFON

Samsung Galaxy Young

LUKU-VABA -23%

99.-
kuumakse alates 12.9€
~~129€~~

OS Android 4.1.2 protsessor Cortex A5 1.0GHz mälu **4GB**
ekraan **3.2"** kõne-/ootaeg **7/250** tundi kaal **112g**

Suure ekraani ja 8MP kaameraga kvaliteet nutitelefon Sony-It!

NUTITELEFON

Sony Xperia L

LUKU-VABA -33%

199.-
kuumakse alates 5.60€
~~299€~~

OS Android 4.1 protsessor Dual Core 1GHz mälu **8GB**
ekraan **4.3"** kõne-/ootaeg **9/498** tundi kaal **137g**

Parima hinnaga iPhone!

NUTITELEFON

Apple iPhone 4

LUKU-VABA -30%

399.-
kuumakse alates 10.75€
~~569€~~

OS iOS 4.0 protsessor Apple A4 1GHz mälu **8GB**
ekraan **3.5"** kõne-/ootaeg **7/300** tundi kaal **137g**

Parima hinnaga tahvelarvuti!

TAHVELARVUTI

OverMax 7" BasicTab + klaviatuur

69.-
kuumakse alates 9.9€
~~99€~~

OS Android 4.1 protsessor Cortex A9 1.0GHz mälu **4GB**
ekraan **7"** aku kestvus **7** tundi kaal **286g**

Võimas nelja-tuumalise protsessoriga tahvelarvuti
Lenovolt nüüd eriti hea hinnaga!

TAHVELARVUTI
Lenovo IdeaTab S6000

-33%

199.-
kuumakse alates 5.60€
~~299€~~

Müügil ka 3G mudel. Hinnaga: **279.-**

OS Android 4.2 protsessor Quad-core 1.2GHz mälu **16GB**
ekraan **10.1"** aku kestvus **8** tundi kaal **560g**

Unustamatud mängulugad!

MÄLUPULGAD

Emtec Angry Birds

6.99

• 8GB mälu • pehme kummist kate
• võimalik kasutada võtmehoidjana
• USB 2.0 toega • lugemiskiirus kuni 15MB/s
• kirjutamiskiirus kuni 5MB/s

Lõbus kaugjuhitav helikopter!

U807

-42%

29.-
kuumakse alates 4.99€
~~49.90€~~

• infrapun kaugjuhitav
• 3 kanalit • metallraam • güroskoopiline stabilisaator
• sisseehitatud aku, lennuaeg: 5-7 min
• puldi töökaugus: kuni 15m • saadaval eri värvid

LED LCD-TV KONKA GDL32AC519

32" 80cm DVB-T/C digitaalarvutid
USB salvestus USB VIDEO DIVX HD MP3 JPG
A energiaklass

-34%

229.-
kuumakse alates 6.37€
~~349€~~

Uskumatu hinnaga kvaliteetne LED LCD teler!

www.klick.ee
osta kodust lahkumata

Tähelepanu: Järeilmaks on finantskohustus.

Enne järeilmaksu lepingu sõlmimist tutvuge vastava teenuse tingimustega ning vajaduse korral konsulteerige asjatundjaga. UNO järeilmaksu pakkuja on Kaupmehe Järeilmaks OÜ. Krediidi kulukuse määr on 24.63% aastas järgmistel näidistingimustel: järeilmaksu summa 500€, intressiga 10.9%, tagastamise tähtaeg 3 aastat, lepingutasu 18.5€.

Arvutus on ligikaudne ning võib erineda Teile pakutavatest tingimustest. Soovitame tutvuda järeilmaksu infoga aadressil www.klick.ee/jareilmaks.

KLICK VILJANDIS: Viljandi Centrum (E-R 9-19, L 9-17, P 9-15) ☎ 6 668 166 | ✉ viljandi@klick.ee

RAHVUSPARK

Soomaa võtab sõbrad avasüli vastu kõigil viiel aastaajal

Vaade Kuresoo rabale. Sõnad oleksid liigsed.

4 x MARKO SAARM

ÜLLAR PRIKS
yllar.priks@ajaleht.ee

Homme peab Soomaa rahvuspark oma 20. aastapäeva. See iga viljandimaalase au ja uhkus sai ametliku alguse valitsuse 1993. aasta 8. detsembri määrusega number 387.

Mitmekülgse loodusega kaitseala peaaegu 40 000 hektarist jääb suurem jagu Viljandimaa piiridesse. Näpuotsaga on antud ka pärnumaalastele. Nagu seisab tähtsates dokumentides, on Soomaa rahvuspark loodud Vahel-Eesti suurte soode, lamminiitude ja metsade, maastike ja kultuuripärandi ning tasakaalustatud keskkonnakasutuse säilitamiseks, kaitsmiseks, taastamiseks, uurimiseks ja tutvustamiseks.

Soomaa valitseja ehk tegevuslubade väljastaja on keskkonnaamet, külastust korraldab riigimetsa majandamise keskus (RMK) ja korda peab keskkonnainspektsioon.

Istume enne teeleminekut

Meie fotograafia sõidame Soomaa mõni päev enne tähtpäeva. Ehkki teine advent pole enam kaugel, kulgeme Kõpu poole paduvihmas ning peame põialt, et auto kojamehed ootamatult koostööst ei keelduks.

Rahvusparki külastuskuse juures võtab meid vastu RMK loodushoiuosakonna Edela-Eesti piirkonna juhataja Riho Männik. Pisut lohiseva ametinimetuse taga seisab te-

gus mees, kelle taktikepi all kaitsealal kord majas hoitakse.

Männik palub meil diivanil istet võtta ning hubane vestlus ring viib meid Soomaa sõprade seltsi loomise juurest suure ajal hätta sattunud napsiste kanuutajate ja minema ujunud autode päästmiseni.

Soomaa sõprade selts, muidugi, asutati kohe pärast rahvusparki sündi ning sinna kuulusid inimesed, kes armastasid loodust ja kellele Soomaa käekäik korda läks. Praeguseks on liikumine soiku jäänud, kuid kavas on liituda Tipu looduskooliga, mida arendab kunagi vabatahtlikuna Saksamaalt Soomaaale tulnud ja siia ankrusse heitnud Dagmar Hoder.

Enne pärisseikluste algust vaatame üle kõik külastuskuse topised. Siis ootab Männikut ees tähtis Skype'i konverents. Meie haarama kaasa mõne kaardi, kaupleme ajutiselt

oma valdusse kellegi kollase vihmakeebi, et kaitsta kallist fotoaparaati, ja suundume koprarajale.

Teekond kopra toidulauani

Kobrase residentsini pääseb nii hiljuti valminud laudteed kui kitsast metsarada pidi. Õigete matkasellidena valime loomulikult viimasena nimetatud võimaluse.

Sügisene märg mets lõhnab eriliselt. Ühte sulavad karge rammus hõng. Fotograaf teab rääkida, et säärase ilmaga liiguvad metsloomad palju ringi ning nende kohtamise lootuses suhtleme omavahel enamasti sosinal.

Siin-seal hakkavad silma puutüvedele kinnitatud värvilised märgid. Need näitavad eri aastate ülejutuseaegset veetaset. See, et mõni neist paikneb peaaegu meie õlgade kõrgusel, tekitab omamoodi kõheda tunde.

Jõe äärde jõudes avaneb võimas vaatepilt. Kõikjal on kobrase langetatud puid, nii mõnigi neist on ülima põhjalikkusega koorrest paljaks jätatud. Värskest kooritud tüved paistavad kaugele nagu hiiglaslikud maisipulgad. Kaldaserv on täis pikitud tunneleid, mis ku-

Kobrase toidulaud pärast puukoorega maiustamist.

sagilt meie jalgade alt kobrase vihmakeebi.

Kahekilomeetrine matkarada saab isegi liiga ruttu läbi. Lõbustatud fotograaf matkib Sulev Nõmmiku aegadetagust suurrolli kultusfilmis «Mehed ei nuta» ja teeskleb värse õhu mürgitust.

Siis istume autosse ja keerame otsa Kuresoo raba poole. Oleme jõudnud liikuda vaevalt paar kilomeetrit, kui rooli keerava fotograafi silmad plöksatusega pingpongipallideks muutuvad. Saan käskluse juhimine üle võtta ning hetk hiljem klõpsutab erutusest hingeldav loodusehuviline läbi avatud autoakna pilte teha. On ka põhjust. Metsaservas sööb neli kitse, valgetes karvades tagumikud püsti nagu Victoria's Secreti moe-show'l.

Õige pea tuleb peatuda tee le langenud puu tõttu. Fotograaf on juba valmis seda paljaste kätega kõrvale tõstma, kui märkame selle küljes helkurit. Ju on enne meidki proovitud. Õnneks pääseb mööda teepere edasi liikuma.

Metssigade jälgedes

Jõuame hiigelsuurde tühja parklasse. Infotahvilt saame teada, et Kuresoo raba servale pääsemiseks tuleb läbi teha peaaegu kahe kilomeetri pikkune matk. Tihedas vihmalooris jalutades näeme siin-seal värseid loomajälgi ning jutt läheb iseenesest jahipidamise peale. Filosoofiliste arutluste käigus nendime, et looma tabamine pole kaugeltki kõige olulisem. Kui kasutada jahientusiastist fotograafi sõnu, siis vahel on tark sõrm hoopis sirgu jätta.

Mets, mille rüpes raba poole liigume, olevat valgejäneste ja metssigade meelispaik. Tõepoolest, kärssinade sõrajäljed kulgevad laudraja kõrval peaaegu kogu tee pikkuses.

Raja lõpus tuleb üles ronida mitme meetri kõrgusest valist, sest vastupidi minu senistele ettekujutustele asub kogu see öötsuv väli muust maapinnast kõrgemal. Seisame raba serval ja ilmetleme vaikides hingematvalt kaunist vaatepilti.

Et i peale täpp saada, ronime ka Ingatsi vaatetorni. Vihm on järele jäänud ja ümberringi valitseb täielik vaikus. Selle lõhestab ootamatu kriiskamine. Suudan trepikäsi puust kinni hoides kuidagi püsti jääda ja vaatan küsivalt fotograafi poole. Too seisab süütult naerata des nagu laps kummipoe leti juures, endal mõlemas käes mingi veider vile. «See on jänes hädakisa. Äkki tuleb mõni ilves või hunt uudistama, mis toimub,» põhjendab ta oma jõhk-rat teguviisi.

Lepituse märgiks kougib fotograaf põuest välja maitvad kilupirukad. Vaatetornist kostab üle lageda välja mahlakat matsutamist.

Teeme tiiru ka laugaste vahel. Mustavatele veesilmadele on juba läikiv jääkiht peale tekkinud. Katsun laudteel seistes varbaga vetruvat pinnast. Lirtsuv heli paneb õudusest õlgu väristama.

«Räätsadega pladistaks siin ringi nagu naksub,» leiab fotograaf. Pakun, et mina ei tunneks ennast kindlalt ka siis, kui mulle ukseid alla panna.

Märkan silmanurgast mätal mingit kollast pudi, kuid

kõnnin siiski edasi. Üle öla tagasi vaadates näen, et mu matkakaaslane on juba käpuli maas ja vuhib pilte teha. «See on ju laanepüü sitt!» hõiskab ta joovastunult.

Põdrad jäävad nägemata

Tagasiteel viime omanikule vihmakeebi tagasi ja et aega veel on, otsustame ka puisniitu põigata. Enne meid on värskelt valminud kruusateel põdrad hoolega hullanud. See on järjekordne fotograafi tähelepanek. Minu poolst võinuks tegu olla ka rullnokkade pedaalivajutamisega.

Niiduäärsest vaatetornist avaneb ilus vaade taamal looklevale jõesängile. Kaameraga matkasellis küpseb soov siia põtru pildistama naasta. «Kahju, et täna lund ei sadanud,» ohkab ta nukralt, kui kodutee rataste alla võtame.

Tagasiteel oleme mõlemad mõtteisse vajunud. Alles linna-piiril vahetame paar lauset. «Peaks vist auto puhtaks pesema?» – «Küll vihm peseb.»

Kui koju jõuame, on jalad kanged ja külm kontides, aga tunne hea. Teen tassi kuuma teed ja panen sünnipäevalapse auks tilga rummigi sisse. Palju õnne Soomaa rahvusparkile!

FAKTE

Mõned tähtsad arvud ja verstapostid Soomaa rahvusparki ajaloos

- 1989. aastast rahvusvahelise tähtsusega linnuala.
- 1997. aastast Ramsari rahvusvahelise tähtsusega märgala.
- 2004. aastast Natura 2000 võrgustikus.
- 2009. aastast üleuroopalise võrgustiku PAN Parks liige.
- Rahvusparkis on üks loodusreservaat – Tuhametsa reservaat, kus on keelatud igasugune inimtegevus, välja arvatud järelevalve ja päästetööd ning teaduslikud välitööd.

Allikas: Soomaa rahvuspark

Metsaservas patseerivad kitsed on pildistamiseks pisut liiga kaugel, kuid selle võrra julgemad.

Niisuguse puisniidu servas võib üpris tõenäoliselt põdraga kohtuda.

EESTI ÕPILASED TEGID PISA TESTI VÄGA HÄSTI

Juba kolmandat kor-
da tegid rahvusvahe-
list PISA testi ka Eesti
noored ning selgus, et
meie 15-aastased õpi-
lased on teadmiste poo-
lest maailma tublima-
te seas. Loodusteadus-
tes on nad lausa Euroo-
pa parimad. Sama tub-
lid olid veel ainult Soo-
me noored.

Nii targaks olete saanud tä-
nu oma armsatele õpetaja-
tele. Nematad teevad väga
tähtsat ja rasket tööd. Ome-
ti saavad nad palju vähem
palka kui teiste riikide õpe-
tajad.

Mõelge ka teie selle
peale, kas hoiate oma õpe-
tajaid nii, nagu nad tõesti
väärt on. Käituge ikka vii-
sakalt ning tehke oma ko-
dutööd korralikult ära. Siis
on õpetajatel veel rohkem
jõudu teid kasvamisel ja
arenemisel abistada ning
suunata. Pidage meeles, et
just õpetajatest sõltub väga
palju, millised te täiskasva-
nuna olete.

Õpilased teevad koolis eksamit.

MIS ON PISA?

- PISA (Program for Inter-
national Student Assess-
ment ehk rahvusvahe-
line õpilaste hindamise
programm) on kõige suu-
rem rahvusvaheline hari-
dusuuring. Viimases nii-
suguses osales 68 riiki
ja enam kui 400 000
õpilast.
- PISA testi tehakse iga
kolme aasta tagant.
Uuritakse 15-aastaste
õpilaste teadmisi ja os-
kusi ning seda, kuidas
nad on valmis täiskasva-
nu eluks.
- Testi ülesannetega hin-
natakse õpilaste teadmi-
si kolmes valdkonnas: lu-
gemine, loodusteadused
ja matemaatika. Ühtla-
si kogutakse taustateavet
õpilase, tema perekonna
ja koolikorralduse kohta.
See aitab testi tulemusi
seletada ning näitab riiki
hariduselu tugevaid ja
nõrku külgi.

Kunstitudeng Kadi Seeme sätib jõuluvana prille paika.

MUSTLAL ON OMA JÕULUVANA

Juba eelmisel aastal ronisid Mustla peatänaval elektriposti
otsas vahvad päkapikud. Sel aastal võtsid nad ka jõuluvana
kaasa. Praegu jälgib too hoolega ühe maja rõdult, kas lapsed
käituvad ikka ilusasti. Siis on varakult teada, millisesse pe-
resse jõuluajal priskema kingikotiga sisse astuda.

Tegelikult tulid need vahvad nukud Tartu kõrgemast
kunstikoolist, mille õpilased need valmis meisterdasid. Noo-
ri juhendas kuulus skulptor Mati Karmin.

Nukud on tehtud käepärastest vahenditest, näiteks habe-
med on pesumopi harjastest.

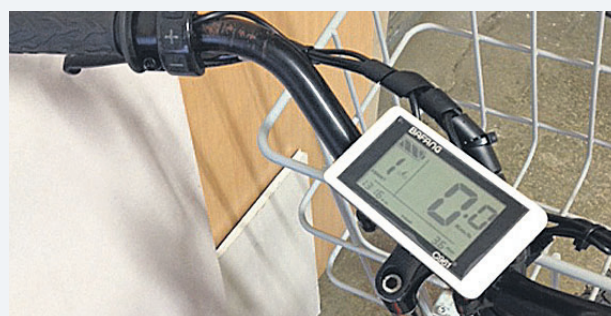
Juba eelmisel aastal käisid inimesed punakuubesid lau-
sa suuremate seltskondadega vaatamas. Tehke teiegi oma
vanematele ettepanek kas või homme, advendipühapäeval,
koos aega veeta ja korra Mustlasse sõita.

POSTILJONID EI PEA ENAM PEDAALE TALLAMA

Kui teil on värava küljes, majaseinal või koridoris
postkast, siis teate kindlasti, et ajalehed, ajakirjad,
arved ja kirjad satuvad sinna postiljonide abiga.
See on üks päris raske amet, sest sadagu rahet või
paistku kõrvetav päike, vajalikud paberid peavad
postkastipilust õigel ajal sisse libisema.

Abimehena kasutavad Eesti Posti töötajad tihti
jalgratast. Nii saab post pisut kiiremini laiali vee-
tud. Aga ega päevast päeva kilomeetrite viisi pedaa-
le tallata ole samuti meelakkumine. Nüüd otsusta-
sidki postifirma juhid oma töötajaid pisut aidata ja
lasid jalgratastele elektrimootori külge panna.

Nii et ärge imestage, kui postiljon teist tasase
maa peal vāntamata mööda vihiseb. Hoopis lehvi-
tage talle ja soovige jõudu.

Selliselt ekraanilt näeb postiljon, kui kiiresti elektri-
mootor teda edasi viib. Ega siis kiirust tohi ületada!

SÖÖME SõNU

ÜLLAR PRIKS

Kuidas võidelda oma suurimate hirmudega

Minu katsetused koduses kokkamises pole kulgenud
viperusteta. Kindlasti ei saa mu teekonda kirjelda-
da kui siledat ja sirget kiirteed. Pigem olen ikka sa-
jatuste saatel käändude ja mätaste taha takerdudes seeni
ninna kukkunud ning vahetevahel on tulnud oma jukerdava
sisemise kompassi abiga ka päris sügavast padrikust välja
sumbata.

Võitlus jätkub seniajani. Eredamatel hetkedel murr-
annast kuskile põlluserva, aga enne kui arugi saan, olen jäl-
le eksinud.

Sel teel kohtun pahatihti mitut masti hirmudega, millest
tuleb õppida üle olema. Päris alguses kartsin näiteks pliiti.
Pottide ja pannidega mässamisest tundus palju turvalisem
oma hommikune juustusai mikrolaineahjus soojaks ajada.
Selle hirmu seljatamisele järgnes kõikehõlmav praadimis-
periood. Pannile sattus ilma igasuguse halastuseta kõik, mi-
da külmikust leida võis.

Minu teine hirm oli supi keetmine. Sellest näis lihtsam
endale rakett ehitada ja Kuul ära käia. Ükskord jäi aga kon-
tide keetmisest alles nii hõrgutav puljong, et tagasiteed
enam ei olnud. Et maitsvat suppi saab täiesti edukalt teha
ka siis, kui välja on kuulutatud eraisiku pankrot ning kapi-
põhjust leiab vaid mõned kärbatanud kõõgiljad ja kuiva-
nud vorstijupi, on mu arsenalil kogunenud kenake hulk supi-
retsepte.

Ühest hirmsast foobiast vabanessin aga üsna hiljuti. Olin
seni ülima põhjalikkusega ja täiesti edukalt vältinud kõike,
mis on kuidagi seotud tainaga. Siis tuli aga mängu mehelik
uhkus: ühel hetkel ma lihtsalt ei suutnud enam välja kannat-
tada, kuidas Jüri Pino näoraamatus iga natukese aja tagant
omatehtud lihapiirukatega eputab. Saatsin pere kodurahu
huvides jalutama ja käärisin käised üles.

Minu esimesed pirukad sündisid ohtrate obstsöönuste
saatel, kuid said sellegipoolest väga maitsvad. Kui hiljem
võidukalt juustest tainakuule välja pesin, leidsin end mõt-
telt, et jälle üks hirm võidetud.

LIHAPIRUKAD

200 grammi
margarini
4 klaasi jahu
6 muna
50 grammi pärmi
1 supilusikatäis
suhkrut
1 klaas piima
800 grammi
seguhakkliha
2 sibulat
valget pipart
soola
rosmariini

Kõigepealt on tarvis tainas valmis meisterdada. Selleks tu-
leb jahu ja margariin korralikult segi mätstada ning seejärel
sekka lisada üks lahtivispeldatud muna. Pärm sulatage
suhkruga kenasti ära ja valage samuti tainasegusse. Siis
mõõtku üks klaasitäis piima, segage sisse teelusika jagu soo-
la ning kallake muu mudru juurde. Sõtkuge see hea kraam
mõnusaks pätsiks ja jätke rätiku alla kerkima.

Nüüd on paras aeg pirukatäidise peale mõelda. Hakkige
sibulat ja pruunistage need koos hakklihaga pannil kenasti
ära. Pipart, soola ja rosmariini puistake kah maitseks sisse.
Samal ajal võib teiselegi pliidirauale tegevust anda ning
keeta neli muna. (Ärge unustage neil pärast keetmist külma
veega koort lahti ehmata, muidu pudistate endal tuju pä-
ris ära.) Kooritud munad hakkige ja lisage lihasegule.

No ja ega siis olegi muud kunsti, kui tööpind jahuseks te-
ha, tainas laiali rullida ja pirukad valmis voolida. Enne ahju
viskamist pinteldage neil pealispind lahtiklopitud munaga
üle.

Ahjus peaks sooja olema paarisaja kraadi jagu ja paari-
kümne minutiga on oivalised ampsud valmis.

Esmaspäev 9. detsember

06.55 Terevisioon
08.55 Holby City haigla
09.55 Terevisioon*
11.55 Maahommik*
12.40 Pehmed ja karvased*
13.05 Ilus maa*
13.15 Saladuslik Aafrika*
13.50 Jamie Oliveri 30 minuti road*
14.15 Uued trikid*
15.05 Waterloo Roadi kool
16.00 Holby City haigla*
17.00 Aktuaalne kaamera
17.10 Önne 13
17.35 Hercule Poirot
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade
20.05 Osoon
20.35 Meie inimesed
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm
21.30 Sport
21.40 Välisilm
22.10 Dok. Egiptus teelahkmel
23.05 ENSV*
23.35 Hercule Poirot*
00.25 Ringvaade*

etv

06.00 Punased roosid*
06.55 Animasarjad
08.00 Reporter*
09.00 Süütu süüdlane*
10.00 Manhattani tühkatriinu*
11.00 Kodus ja võõrsil
11.30 Sajandi armastus*
13.35 Reisile meiega*
14.05 Saladused
14.55 Punased roosid,
16.00 Küladektetiivid
17.00 Manhattani tühkatriinu
18.00 Süütu süüdlane
19.00 Reporter
20.00 Saladused
20.30 Eesti tippmodell 2
21.30 Mentalist
22.30 Kliendinimekir
23.30 Ärapanija*
00.00 Stereo*
01.20 NCIS Los Angeles
02.05 Vahelevõtja

06.15 Animasarjad
08.00 Marina ja kapten*
09.00 Kirgede torm*
10.05 Vaprad ja ilusad*
10.50 Elu keset linna
11.20 Su nägu kõlab tuttavalt*
14.25 Vaprad ja ilusad
14.55 Seitsmes taevas
15.55 Marina ja kapten
16.55 Kirgede torm
18.00 Kätemaksukontor
19.00 Seitsmesed uudised
20.00 Reisisaht
20.30 Kartulid ja apelsinid
21.30 CSI kriminalistid
22.30 Mf. Laenatud aeg
00.40 NCIS kriminalistid
01.40 Kaunitar ja koletis
02.30 Kartulid ja apelsinid*

07.10 Animasarjad*
07.50 Jõulutähed **08.15** etv2
 Ajakompass* **08.30** Tagatargemad
09.00 Ringvaade* **09.30** Minuscu-
 le **09.35** Pereelu, **10.05** Väike maja
 preerias **10.55** Siin ja praegu **11.45**
 ERR uudised **16.10** Eesti muusikavi-
 deod **16.40** Üheksandikud* **17.10**
 Väike maja preerias* **18.00** Anima-
 sarjad **18.30** Lastetuba **18.50** Jõulu-
 tähed* **19.20** AK (viipek) **19.30** AK
 (vk) **20.00** Dostojevski **20.55** NO99
 Keskikool* **21.00** Ela sajaga* **21.30**
 Jüri Üdi klubi **22.25** Mf. Kuritööd ja
 eksimused **00.05** Kaalul on rohkem
 kui elu

etv2

09.00 Seitsmesed uudi-
 sed* **09.30** Kodu keset lin-
 na* **10.00** Kutsuge Cobra 11*
11.00 Mf. Paladin 2: Draakonitapja
 kroon* **13.30** Kodu keset linna **14.00**
 Kutsuge Cobra 11* **15.00** Ternerife
16.00 Moodne perekond* **16.30** Kut-
 suge Cobra 11* **17.30** Top Gear* **18.30**
 Simpsonid* **19.00** Perepea **19.30**
 Moodne perekond **20.00** Kuidas ma
 kohtasin teie ema **20.30** Simpso-
 nind **21.00** Kõige naljakamad koduvi-
 deod **21.30** Mf. Asterix ja Obelix Cae-
 sari vastu **23.40** Mf. Vereringe **01.00**
 Perepea **00.40** Tuled kustu **01.40** Sa-
 latoimikud

08.15 Doktor Oz* **09.15**
 Emmerdale* **09.45** Küla-
 detektiivid **10.45** Heart-
 land **12.00** Hotell Grand* **13.40** Ko-
 dukokad katsetavad **14.05** Naisteklii-
 nik **15.00** O.C. **16.00** Heartland **17.00**
 Ellen **18.00** Doktor Oz **19.00** Kodus ja
 võõrsil **19.30** Emmerdale **20.00** Rää-
 kimata lugu **20.30** Raudsed kokad
21.30 Eesti tippmodell täiega **22.00**
 Mf. Kõik peab kaduma **00.00** Repor-
 ter **01.00** Staariminutid **01.05** Ellen*

06.30 Motoreporter! Mus-
 ta mere tuur* **07.00** Repor-
 ter+ **08.00** Usu või ära usu!*

08.30 Kopteriässad* **09.20**
 Vangla* **09.50** Mootorite maail-
 mas* **10.15** Rannavalve **11.10** Jutu-
 tuba **13.30** Benny Hill* **14.05** 20 kõi-
 ge šokeerivamat...* **15.00** Kopteriäs-
 sad **16.05** Portreteerija **17.00** 20 kõi-
 ge šokeerivamat...* **17.55** Benny Hill
18.30 Klikitähed **19.00** Tuvikesed*
19.30 Tuvikesed* **20.00** Ärapanija
20.30 Usu või ära usu! **21.00** Kaks ja
 pool meest* **21.30** Kriminaalne Vene-
 maa **22.05** Kriminaalne Venemaa
22.35 Veritatu vene mees **23.35** Co-
 nan **00.30** Kaks ja pool meest **00.55**
 Tuvikesed **01.25** Tuvikesed

Teisipäev 10. detsember

06.55 Terevisioon
08.55 Holby City haigla
09.55 Terevisioon*
11.55 Prillitoos (subtiitritega)*
12.55 Osoon (subtiitritega)*
13.30 Välisilm*
14.00 Dok. Tursa pärast
14.55 Kuldne Trio
15.05 Waterloo Roadi kool
15.50 Minuscul
16.00 Holby City haigla*
17.00 Aktuaalne kaamera
17.10 Önne 13
17.35 Hercule Poirot
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade
20.05 Vabariigi kodanikud
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm
21.30 Sport
21.40 OPI
22.10 Kodu
22.55 Üheksandikud*
23.25 Hercule Poirot*
00.15 Ringvaade*

etv

06.00 Punased roosid*
06.55 Animasarjad
08.00 Reporter*
09.00 Süütu süüdlane*
10.00 Manhattani tühkatriinu*
11.00 Kodus ja võõrsil
11.30 Saladused*
12.00 Eesti tippmodell 2*
13.00 Ärapanija*
13.30 Mis sul viga on?
14.00 Saladused
14.55 Punased roosid
16.00 Küladektetiivid
17.00 Manhattani tühkatriinu
18.00 Süütu süüdlane
19.00 Reporter
20.00 Trikiimes
20.30 Mägede varjud
21.30 Vice – Jõugud ja nafta
22.10 Krimi
22.40 Nikita
23.40 Mf. Löks
01.20 Mf. Taktikaline jõud

06.15 Animasarjad
08.00 Marina ja kapten*
09.00 Kirgede torm*
10.05 Vaprad ja ilusad*
10.50 Elu keset linna
11.25 Meisterkook
12.25 Kartulid ja apelsinid*
13.25 CSI kriminalistid*
14.25 Vaprad ja ilusad
14.55 Seitsmes taevas
15.55 Marina ja kapten
16.55 Kirgede torm
18.00 Kätemaksukontor
19.00 Seitsmesed uudised
20.00 Kaua võib.
20.30 Sind otsides
21.30 CSI New York
22.30 Mf. Üheksanda leegioni kotkas
00.40 NCIS kriminalistid
01.40 Kaunitar ja koletis

07.10 Animasarjad
07.50 Jõulutähed, etv2
08.15 Lastetuba* **08.30**
 Nukumäng **09.00** Ringvaade* **10.05**
 Väike maja preerias **10.55** Jüri Üdi
 klubi* **11.49** ERR uudised **17.10** Väi-
 ke maja preerias* **18.00** Animasar-
 jad **18.50** Jõulutähed* **19.20** AK (vii-
 pek) **19.30** AK (vk) **20.00** Pealtnägi-
 ja (v.k. subtiitritega)* **20.45** Vaba ta-
 he* **21.15** Mütokeklipp: Hingeraud –
 möök **21.20** Minuscul **21.30** Ae-
 gRuum Universumi imed **22.20** Tartu
 Tähetorn **20.25** Eesti TOP 7 **23.35**
 Kuidas ei tohiks elada **00.05** Peeter
 Eismene

etv2

08.30 Seitsmesed uudi-
 sed* **09.30** Kodu keset lin-
 na* **10.00** Kutsuge Cobra
 11* **11.00** Mf. Asterix ja Obelix Cae-
 sari vastu* **13.30** Kodu keset linna
14.00 Kutsuge Cobra 11* **15.00** Te-
 nerife **16.00** Kuidas ma kohtasin teie
 ema* **16.30** Kutsuge Cobra 11* **17.00**
 NCIS kriminalistid **18.30** Simpso-
 nid* **19.00** Korvpall. EuroChallenge
 Cup. Tartu Ülikool Rock – Vienna Zep-
 ter **21.00** Kõige naljakamad koduvi-
 deod **21.30** Euroopa jalgpalli Meistri-
 te liiga. Manchester United – Donets
 Shakhtar **23.45** Perepea **00.15** Seks
 ja linn **00.45** Tuled kustu **01.45** Sala-
 toimikud

08.15 Doktor Oz* **09.15**
 Emmerdale* **09.45** Küla-
 detektiivid **10.45** Heart-
 land* **12.00** Hotell Grand* **13.40** Ko-
 dukokad katsetavad **14.05** Naisteklii-
 nik **15.00** O.C. **16.00** Heartland **17.00**
 Ellen **18.00** Doktor Oz **19.00** Kodus ja
 võõrsil **19.30** Emmerdale **20.00** Ees-
 ti tippmodell täiega **20.30** Eesti tipp-
 modell täiega **21.00** Öiged sammud
22.00 Ainalt Essexis! **22.31** Ainalt Es-
 sexis! **23.10** Seksitabud **00.10** Repor-
 ter **01.05** Ellen*

06.30 Ärapanija* **07.00** Repor-
 ter **08.00** Usu või ära usu!*

08.30 Kopteriässad* **09.25** Conan*
09.25 Conan* **10.15** Ranna-
 valve **11.10** Jututuba **13.30** Benny
 Hill* **14.05** 20 kõige šokeerivamat...*
15.00 Kopteriässad **16.05** Portreteer-
 eija **17.00** 20 kõige šokeerivamat...
17.55 Benny Hill **18.30** Klikitähed
19.00 Tuvikesed* **19.30** Tuvikesed*
20.00 Krimi **20.30** Usu või ära usu!
21.00 Kaks ja pool meest* **21.30** Mf.
 Vanad torisejad **23.35** Conan **00.30**
 Kaks ja pool meest **00.55** Tuvikesed
01.25 Tuvikesed

Kolmapäev 11. detsember

06.55 Terevisioon
08.55 Holby City haigla
09.55 Terevisioon*
11.55 OPI*
12.25 Ajavaod*
12.50 Ilus maa*
13.00 Riigikogu infotund.
 Otseülekanne
14.05 Ajalik ja ajatu*
14.35 Vaba tahe*
15.05 Waterloo Roadi kool
15.50 Ewert and The Two Dragons.
 Sailor Man. HU? Filosoofia,
 anatoomia
16.00 Holby City haigla*
17.00 Aktuaalne kaamera
17.10 Önne 13
17.35 Hercule Poirot
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade
20.05 Pealtnägija
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm
21.30 Sport
21.40 Foorum
22.30 Eesti lood
22.30 Mis juhtuks, kui...?*

etv

06.00 Punased roosid*
06.55 Animasarjad
08.00 Reporter*
09.00 Süütu süüdlane*
10.00 Manhattani tühkatriinu*
11.00 Kodus ja võõrsil
11.30 Pilvede all*
12.30 Mägede varjud*
12.30 Nädal emata*
13.30 Trikiimes*
14.00 Saladused
14.55 Punased roosid
16.00 Küladektetiivid
17.00 Manhattani tühkatriinu
18.00 Süütu süüdlane
19.00 Reporter
20.00 Keda ma küll armastasin?!

06.15 Animasarjad
08.00 Marina ja kapten*
09.00 Kirgede torm*
10.05 Vaprad ja ilusad*
10.50 Elu keset linna
11.25 Meisterkook
12.25 Sind otsides*
13.25 CSI New York*
14.25 Vaprad ja ilusad
14.55 Seitsmes taevas
15.55 Marina ja kapten
16.55 Kirgede torm
18.00 Kätemaksukontor
19.00 Seitsmesed uudised
20.00 Puudutus
22.30 Kolmeraudne
23.30 Euroopa pokkeriturnee.
 01.35 Vale jälgede

07.10 Animasarjad
07.50 Jõulutähed **08.15** etv2
 Lastetuba* **08.30** Püramiidi tipus
09.00 Ringvaade* **10.05** Väike maja
 preerias **10.55** Eesti muusikavideod
11.24 ERR uudised **16.35** AegRuum
 Universumi imed* **15.25** Mf. Kuritööd
 ja eksimused* **17.10** Väike maja pree-
 rias* **18.00** Vaat kus lops! **18.25** Ka-
 suta oma kujutlusvõime! **18.30** Las-
 tetuba **18.50** Jõulutähed* **19.10**
 Mis mõttes? **19.20** AK (viipek) **19.30**
 AK (vk) **20.00** Meie inimesed: Tuu-
 li (v.k. subtiitritega) **20.25** Minuscul
20.30 Ajavaod **21.00** BFM esitleb: ly-
 hikas: Juhe, kiip ja suitsev kaheraud-
 ne **21.20** BFM esitleb: lyhikas: Õpe-
 taja lugu **21.30** Meie Aja Kunst: Mark
 Raidpere **22.00** Mf. Jaht* **23.50** Mf.
 Pereinstinkt

etv2

08.30 Seitsmesed uudi-
 sed* **09.30** Kodu keset lin-
 na* **10.00** Kutsuge Cobra 11*
11.00 Kalamehetjutud **11.30** Kalameh-
 ejutud **12.00** Kalamehetjutud **12.30**
 Kalamehetjutud **13.30** Kodu keset lin-
 na **14.00** Kutsuge Cobra 11* **15.00**
 Ternerife **16.00** Kuidas ma kohtasin
 teie ema* **16.30** Kutsuge Cobra 11
17.30 NCIS kriminalistid **18.30** Simp-
 sonid* **19.00** Perepea **19.30** Moodne
 perekond **20.00** Kuidas ma kohtasin
 teie ema **20.30** Simpsonid **21.00** Kõi-
 ge naljakamad koduvideod **21.30** Eu-
 roopa jalgpalli Meistri te liiga. AC Mi-
 lan – Ajax Amsterdam **23.45** Euroopa
 pokkeriturnee

08.15 Doktor Oz **09.15**
 Emmerdale* **09.45** Külade-
 tektiivid **10.45** Heartland*
12.00 Öiged sammud* **13.00** Ainult
 Essexis!* **13.30** Ainalt Essexis!* **14.00**
 Naistekliinik **15.00** O.C. **16.00** Heart-
 land **17.00** Ellen **18.00** Doktor Oz
19.00 Kodus ja võõrsil **19.30** Emmer-
 dale **20.00** Toidureporter **21.00** Mf.
 Jälle **17.23.05** Lõppmäng

06.30 Krimi* **07.00** Reporter
08.00 Usu või ära usu!*

08.30 Kopteriässad* **09.25** Conan*
09.25 Conan* **10.15** Ranna-
 valve **11.10** Jututuba **13.30** Benny
 Hill* **14.05** 20 kõige šokeerivamat...*
15.00 Kopteriässad **16.05** Portreteer-
 eija **17.00** 20 kõige šokeerivamat...
17.55 Benny Hill **18.30** Klikitähed
19.00 Tuvikesed* **19.30** Tuvikesed*
20.00 Kuld-
 villak **20.30** Usu või ära usu! **21.00**
 Kaks ja pool meest* **21.30** Mf. Üheksa
 elu **23.30** Conan **00.25** Kaks ja pool
 meest **00.50** Tuvikesed

Neljapäev 12. detsember

06.55 Terevisioon
08.55 Holby City haigla
09.55 Terevisioon*
11.55 Pealtnägija*
12.45 Täheleav (subtiitritega)*
14.00 Vabariigi kodanikud
 (subtiitritega)*
15.05 Waterloo Roadi kool
15.55 Minuscul*
16.00 Holby City haigla*
17.00 Aktuaalne kaamera
17.10 Maraton
17.25 Lühiraja ujumise EM Taanis:
 Finaalid.
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade
20.05 Kahekõne
21.00 Möistlik või mõttetu
21.30 Aktuaalne kaamera. Ilm
21.40 Kapital.
22.10 MI
22.35 Dok. Vennad Ernesaksad
23.35 Hercule Poir
00.25 Ringvaade*

etv

06.00 Punased roosid*
06.55 Animasarjad
08.00 Reporter*
09.00 Süütu süüdlane*
10.00 Manhattani tühkatriinu*
11.00 Kodus ja võõrsil
11.30 Pilvede all*
12.30 Heeringas Veenuse öäl*
13.00 Suur lotokolmapäev – Roosi-
 de söda*
14.00 Saladused
14.55 Punased roosid
16.00 Küladektetiivid
17.00 Manhattani tühkatriinu
18.00 Süütu süüdlane
19.00 Reporter
20.00 Keda ma küll armastasin?!

06.15 Animasarjad
08.00 Marina ja kapten*
09.00 Kirgede torm*
10.05 Vaprad ja ilusad*
10.50 Elu keset linna
11.25 Meisterkook
12.25 Juurdlust viivad läbi sensitiivid*
13.25 Kondid*
14.25 Vaprad ja ilusad
14.55 Seitsmes taevas
15.55 Marina ja kapten
16.55 Kirgede torm
18.00 Kätemaksukontor
19.00 Seitsmesed uudised
20.00 Mf. Üksinda kodus 2
22.30 Kolmeraudne
23.30 Puudutus
00.30 Euroopa pokkeriturnee.
 01.35 Vale jälgede

07.10 Vaat kus lops!*

07.40 Kasuta oma ku-
 jutlusvõime!*

07.45 Mis mõttes?
07.50 Jõulutähed **08.15** Lastetuba*
08.30 Tõetuba **09.00** Ringvaade*
10.05 Väike maja preerias **10.55** Puu-
 tepunkt* **11.20** Ilus maa * **11.30** Ilus
 maa* **11.40** Poiss Laulupeo tänavalt.
 Gustav Ernesaks (ETV 1978) **12.55**
 ERR uudised **16.30** Smallville **17.10**
 Väike maja preerias* **18.00** Jõulutä-
 hed* **18.30** Lastetuba **18.40** Lühira-
 ja ujumise EM Taanis: Finaalid **19.20**
 AK (viipek) **19.30** AK (vk) **20.00** Ela
 sajaga (v.k. subtiitritega) **20.30** Ela-

Toimetaja KAIE MÖLTER,
433 0041, sakala@ajaleht.ee.
Kuulutused tel 433 0062,
kuulutused@sakalakirjastus.ee

KONTSERT

Karksi valla kultuurikeskuses
lejab 8. detsembril kell 17 aset
teine advendikontsert «Jõulud ja
orel». Viljandi maantee 1, Karksi-Nuia.

Sakala keskuses on 9. detsembril
kell 19 Marko Matvere kontsert
«Merelaulud». Tallinna tänav 5,
Viljandi.

ÜRITUSED

Karksi valla kultuurikeskuses on
täna kell 9 käsitöömeistrite jõululaat
ja kell 10 algab jõulukuuskede
kaunistamise võistlus. Viljandi
maantee 1, Karksi-Nuia.

Kohvikus Fellin on täna kell 13
tooršokolaadi valmistamise töötuba
Eeva Relliga. Pilet 15 euro. Kauba
tänav 11 / Tasuja

plats 1, Viljandi.

Viljandi Jaani kirikus on täna
kell 17 advendikontsert «Koori-
muusikaga detsembris». Kauneid
advendi- ja talvelaule kogu maailmast
esitavad Viljandi muusikakooli mudilaskoor,
Viljandimaa kammerkoor ja meeskoor
Sakala. Pikk tänav 6.

Pärimusmuusika aidas 8. detsembril
kella 11–15 waldorf-kooli heategevuslik
jõululaat. Tasuja puistee 6, Viljandi. Tel
434 2070.

Viljandi huvikoolis 10. detsembril
kell 19 laulvad kristall-helikausid.
Meditatiivne kontsert-seanss. Puhaste
toonidega kristallkausi kutsuvad meie
keha kaasa laulma ning seeläbi tervenema.
Oma värvi helidesse lisab Päikesegong.
Osavõtutasu 7 eurot. Info
www.tuletee.ee, tel 513 6470. Jakobsoni
tänav 47 c, Viljandi.

Omastehooldajate jõulukohv on
14. detsembril kell 14 Viljandi
päevakeskuses (Inkeri maja). Esinevad
waldorfkooli lapsed. Pikk tänav 4.

NIMEPÄEV

Täna nimepäevalised on Sabiine ja Piine, homsed Külli, Küllike, Külliki, Külve ja Külvi ning
ülehomsed Raido, Raidu, Raigo, Raigo, Raiko, Raid, Raik ja Rait.

Eesti
ERAMETS
ostame
METSAKINNISTUID
üle Eesti. tel 507 2544
www.erametsa.ee
METSALE HEA PEREMEES!

VESTMAN
P Ö L L U V A R A
OSTAME PÖLLUMAAD
5340 4975
polluvara@vestman.ee
www.vestman.ee

LEMEKS
AS Lemeks Põlva
USALDUSVÄÄRNE PARTNER AASTAST 1993
• METSAKINNISTUSTE JA RAIE OST
• METSAMATERJALI OST
• RAIE- JA TRANSPORTITEENUS
www.lemeks.ee
Tel +372 502 1666, 799 1474
margus.juhkam@lemeks.ee

JÕULUMUUSIKA VILJANDI BAPTISTIKIRIKUS
Laupäeval, 7. dets kl 17
Vokaalansambel AnnabRe
Pühapäeval, 8. dets kl 11
Duo Astrid Nõlvak ja Eike Vellend
Astrid Nõlvak – laul, kannel, karmoška, mandoliin
Eike Vellend – laul, viiul
Pühapäeval, 15. dets kl 11
Oleviste Ülistuskoor, dirigent Kersti Kuusk
Pühapäeval, 22. dets kl 11
Remmeli pere
Taavo Remmel – kontrabass
Laura Remmel (Põldvere) – laul, Joel Remmel – klaver
Heikko Remmel – kontrabass, Varje Remmel – viiul
Rebeka Remmel – viiul, Lisanna Lilleoja – flööt
Laura Remmel – laul, Jakob Remmel – kitarr
Jõululaupäeval, 24. dets kl 17
Jana Abzalón
Esimesel jõulupühäl, 25. dets kl 11
Koguduse naisansambel, dirigent Merle Kangur
Pühapäeval, 29. dets kl 11
ansambel Robirohi
VILJANDI BAPTISTIKIRIK Maramaa 1a

Sakala keskuses
Reedel, 13. detsembril kell 11–18
Laupäeval, 14. detsembril kell 10–16
18. KÄSITÖÖMESS
Oma töid tutvustavad ja müüvad käsitöömeistrid ja talutoidu valmistajad üle Eesti.
Reedel, 13. detsembril kell 13
Seminar "Lamba-, kitse- ja koeravilla omaduste eripära, nende käsitsi töötlemine: kraasimine, ketramine, korrumine." Oma töid näitab ja vestleb Merike Bakoff, Vaike talu perenaine Pärnumaalt.
Avatud meisterdamise nurk
Rahvakultuuri keskus

MÄNNIMÄE KÜLALISTEMAJA KOHVIKTEATER
ÜKS NÄITLLEIA
KOLM NÄIDENDIT
JA KOLMTEIST ERINEVAT ROLLI
NÄITLLEIA
INDREK TAALMAA
26. DETSEMBER KELL 20 "HITLER"
NÄIDEND KAHES VAATUSES LAVASTAJA ERVIN ÕUNAPUUI OSADES INDREK TAALMAA
27. DETSEMBER KELL 20 "TEATRIKOKK"
KOMÖÖDIA KAHES VAATUSES LAVASTAJA JA OSADES INDREK TAALMAA
28. DETSEMBER KELL 20 "SINISED KILESUSSID JALAS"
KOMÖÖDIA KAHES VAATUSES AUTOR ANDRIS KIVIRÄHK OSADES INDREK TAALMAA
PILETITE HELMÜÜK JA LAUDADE BRONEERIMINE KÜLALISTEMAJA KOHVIKU KASSAS
RIIA MNT 52 d, VILJANDI INFO TEL 435 4845, www.mannimaja.ee
PILETI HINNAD HELMÜÜGIST 12 €, BRONEERIDES LAUA VIELE SOODUSHIND 50 €.

Suur üle-euroopaliiduline estradiõhtu nalja ja lauluga
KOMÖÖDIA TEATER
50 38 045
9.12 PÕLVA KULTUURIKESKUS
10.12 VILJANDI SAKALA KESKUS
11.12 TARTU KONTSERDIMAJA
16.12 KEILA KOOL
17.12 PÄRNU KONTSERDIMAJA
18.12 VÕRU KANNEL
24.12 VENEZIA LAHE UJUVLAVA
31.12 PARIIS, LOUVRE'I SISEÕU
1.-2.01.2014
PUHKEPÄEVAD MUNALAIUL
Puhta kuld
Esinevad: Anne Paluver, Henrik Normann, Pille Pürg, Jüri Vlassov ja Mihkel Smeljanski - Kuldne Trio
(koos hommikusöögiga), tagasi siis, kui jää kannab.
Algus kell 19 • tellimisel
VIIMASED ETENDUSED!
NB! Etendus võib sisaldada pikantseid stseene ja väljendeid

JÕULUMÄNG
ÜKS VÄGAGADE LUSTILIK ETENDUS KÕIK SEE PERELE
SILVER SEPP
ANNIKA MÄNDMAA
E. 09.12. 10⁰⁰ 12⁰⁰ 18⁰⁰
T. 10.12. 10⁰⁰ 12⁰⁰ 18⁰⁰
R. 13.12. 10⁰⁰ 12⁰⁰
P. 15.12. 14⁰⁰ 16⁰⁰
PÄRIMUS-
MUUSIKA AIDA
VÄIKESES
SAALIS
PÄÄSE:
5.-€
Eesti Pärimusmuusika Keskus

ALATES JÄRGMISEST NÄDALAST AINULT «SAKALA» TELLIJATELE

9.–15. detsembril on kõigil «Sakala» tellijaskonda kuuluvatel isikutel võimalik soodustingimustel osta järgmisi tooteid:

Kamin TST 903
Võimsus: 9 kW
Kõrgus: 650 mm
Laius: 575 mm
Sügavus: 410 mm
Lööri läbimõõt: 140 mm
Kaal: 98 kg
339 €

Kamin-pliit Ekonomik
Võimsus: 5–7 kW
Kõrgus: 900 mm
Laius: 460 mm
Sügavus: 330 mm
Lööri läbimõõt: 120 mm
Kaal: 39 kg
Värv: antratsiit (tumehall)
159 €

E-R 10–18, L 10–14
VILJANDIS
Kauba tn 8
Tel 434 3024
554 3239
KAMINAKESKUS

Arvuti HP Compaq dc5850
Soliidne ja vastupidav
AMD Athlon X2 4450 protsessor (kahetuumaline, 2300 Mhz)
2 GB vahemälu
80 GB kõvaketas
DVD-kirjutaja
Tarkvara Windows XP Professional
Helikaart, võrgukaart
Klaviatuur ja optiline hiir
155 €
99 €
* - Komplekti ei kuulu monitor
Järelmaksu kuumakse alates 7 €
MATTI BÜROOTEHNIKA
VILJANDIS
Tallinna tn 2a
Tel 433 4399
E-post matti@matti.ee

Kõik Viadrus ja Atmos katlad
-15%
Ametlik maaletooja Eestis
TORU-JÜRI
E-R 8–18, L 9–14
VILJANDIS
Leola tn 49
Tel 433 0002
505 8394
www.torujyri.ee
Fotod on illustreerivad. Kaupa on piiratud kogus ja pakkumised kehtivad nädala lõpuni või kuni kaup jätkub.

Sakala TELLIJASKOND
TASUTA kliendikaardi saavad kõik, kellel on kehtiv «Sakala» tellimus.
Kliendikaardi saab «Sakala» toimetusest tööpäeviti kella 9–17.
Samas saab vormistada «Sakala» tellimuse.

SPORT

Toimetaja MADIS LUIK, 433 0042, madis.luik@ajaleht.ee

250

Homme kell 9.30 algab Viljandi spordihoones Eesti tantsuspordi liidu karikasarja viimane etapp, millele on osalema oodata ligemale 250 paari. Ühtlasi lähevad siin jagamisele kõigi sarjas osalevate vanuse- ja tasemeklasside karikad.

Arvo Nurm tõi maailmameistrivõistlustelt koju viis medalit, neist kolm hõbedat ja kaks pronksi.

Aave Hommik sai maailmameistrivõistlustel pronksmedali.

Hilja Bakhoff võitis lõppenud hooajal maailmamängudel kolm esikohta.

Aivar Hommik tuli maailmameistriks.

ERAKOGU

KERGEJÕUSTIK

Viljandimaa seeniorid võtsid eduka aasta kokku

AIVAR HOMMIK, spordiveteran

Eesti kergejõustikuveteranide assotsiatsioon tegi nädala eest Põltsamaal korraldatud pidulikult koosviibimisel kokkuvõtteid möödunud võistlushooajast. Viljandimaa kergejõustikuveteranidel on taas põhjust rõõmu tunda.

Eri vanuseklasside parima valimisel osutus valituks neli Viljandimaa veteransportlast: Hilja Bakhoff (vanuseklass N-85), Arvo Nurm (M-65), Aivar Hommik (M-45) ja Aave Hommik (N-35).

Parima valimisel on määrav rahvusvahelistel tiitlivõistlustel saavutatud koht. Tänavu oli neid kalendris kolm: maailmameistrivõistlused Porto Alegres, maailmamängud Torinos ja Euroopa meistrivõistlused San Sebastianis.

Hilja Bakhoff sai lõppenud hooajal maailmamängudel kolm esikohta, Arvo Nurm tõi maailmameistrivõistlustelt koju viis medalit, neist kolm hõbedat ja kaks pronksi, Aivar Hommik tuli maailmameistriks ja Aave Hommik sai maailmameistrivõistlustel pronksmedali.

Esimest korda valis kergejõustikuveterane koondav assotsiatsioon oma liikmete seast parima jooksa, hüppaja ja heitja. Siin tuli kaks tiitlit samuti Viljandimaale. Parimaks heitjaks

valiti Arvo Nurm ning parimaks hüppajaks Aivar Hommik.

Pidulikult tunnustati Eesti rekordipüstitajaid. Käesoleval aastal püstitati eri vanuseklassides 36 rekordit ja seitsme uue rekordi taga seisab Viljandimaa spordiveterani nimi. Uue Eesti rekordi saavutasid Aivar Hommik M-45 klassi teivashüppes tulemusega 4.05, Arvo Nurm M-65 klassi kuulitõukes tulemusega 13.96, odaviskes tulemusega 45.38 ja heidete mitmevõistluses 4372 punktiga, Benno-Einar Viirandi M-80 klassi viie kilomeetri käimises ajaga 40.25,6 ning Hilja Bakhoff N-85 klassi raskusheites tulemusega 9.21 ja heidete mitmevõistluses 4344 punktiga.

Eesti lõppenud aasta parimaks meesveteraniks valiti Lembit Talpsepp Tallinna ja naisveteraniks Lea Vahter Harju spordiveteranide koondisest. Lembit Talpsepp võitis maailmameistri tiitli M-60 klassi heidete mitmevõistluses ja Lea Vahter N-50 klassi kuulitõukes ja kettaheites.

Lisaks pidulikule osale pe-

ti hooaja lõpetamisel maakondadevaheline viktoriin ning meeleolukas õhtu elava muusika ja tantsuga. Ei saa mainimata jätta, et viktoriinivõit tuli Viljandimaa veteranide laudkonnale.

Lõppenud hooajale tagasi vaadates võib seda väga edukaks nimetada. Eesti kergejõustikuveteranide käesoleva aasta edetabelis seisab eri alade liidripositsioonil koguni 21 viljandimaalast. Need on Mark Orav (M-35), Margus Igga (M-35), Riivo Neering (M-40), Aivar Hommik (M-45), Hannes Männik (M-45), Margus Mikkor (M-55), Tambet Sova (M-50), Arvo Nurm (M-65), Voldemar Kangilaski (M-65), Jaan Mättas (M-75), Osvald Mikor (M-75), Benno-Einar Viirandi (M-80), Aave Hommik (N-35), Piret Hirv (N-40), Katrin Kirm (N-40), Silja Mikk (N-45), Lia Jannes (N-60), Malle Poska (N-60), Salme Velleste (N-70), Silvi Tuik (N-80) ja Hilja Bakhoff (N-85).

Uuel aastal peetakse seenioride kergejõustiku sise- ja maailmameistrivõistlused Ungaris Budapestis ja Euroopa meistrivõistlused Türgis Izmiris. Suurvõistluste kõrval on kindlasti tähtis kodune võistluskauler, millega saab tutvuda veteranidele mõeldud veebilehel www.kjveteranid.ee.

Viljandis on 2014. aastal kolm olulist veteranide kergejõustikuvõistlust: Eesti linnade suvemängud juunis, Eesti spordiveteranide liidu meistrivõistlused augustis ja Viljandi spordiveteranide meistrivõistlused septembris.

Eesti spordi-veteranide liitu juhib Sven Kolga

29. novembril Tallinnas peetud Eesti spordiveteranide liidu volinike üldkoosolekul valiti organisatsiooni presidendiks Sven Kolga (pildil).

Sven Kolga on 1992. aastast Eesti olümpiakomitee liige, paljudkordne Eesti seenioride korvpallimeister ning osalenud mitmel seenioride Euroopa ja maailmameistrivõistlusel. Kolga on aastaid töötanud tippjuhina nii spordivaldkonnas kui ettevõtluses.

Uus president peab liidu lähema aja tähtsamateks eesmärkideks enam kui 25 spordiala harrastava Eesti seeniorspordi laiemat haaramist liidu tegevustesse ning seenioride sporditegemiste ja tulemuste tähtsustamist ühiskonnas. Kolga sõnul võtab kõige paremini tema sihdi kokku liidu 2014. aasta moto: «Kui liigud, siis elad. Kui elad, siis tunned ja mõtled. Kui mõtled, siis leia aega ka liikumiseks, selleks, et tunda ja elada!»

Liitu kuulub 15 seenioride juriidilist ühendust enam kui 2000 liikmega. (Sakala)

21

Eesti kergejõustikuveteranide tänavuses edetabelis on eri aladel liidripositsioonil 21 viljandimaalast.

Eesti kergejõustikuveteranide assotsiatsiooni hooaja lõpetamisel tunnustati eri vanuserühmade aasta parimaid ning nende seas oli neli Viljandi spordiveteranide koondise liiget, kes saavutasid kõrgeid kohti rahvusvahelistel võistlustel.

4 x AIVAR HOMMIK

Tartu t 8, 71020 Viljandi
Üldtelefon 433 0040
Faks 433 4275
Internet: <http://sakala.ajaleht.ee/>
e-post sakala@ajaleht.ee
Reklaami telefon 433 0063, faks 433 0080
Kuulutuste faks 433 0066
e-post reklam@sakalakirjastus.ee, kuulutused@sakalakirjastus.ee
Klienditeenindaja-sekretär Marge Ira 433 0040
Peatoimetaja Hans Väre 433 0050
Peatoimetaja asetäitja Marko Suurmägi 433 0042
Vanemtoimetaja Rannar Raba 433 0051
Toimetajad
Maarja Möldre 433 0082
Anu Arak 433 0082
Arvamustoimetaja Karl-Eduard Salumäe 433 0048
Reporterid
Aivar Aotäht (uudised) 433 0085
Ketlin Beljaev (uudised) 433 0054
Margus Haav (kultuur) 433 0046
Madis Järvekülg (uudised) 433 0084
Sigrid Koorep (uudised) 433 0049
Madis Luik (sport) 433 0043
Sten Mahov (tarbija) 433 0052
Kaie Mölter (uudised) 433 0041
Üllar Priks (uudised) 433 0044
Tiina Sarv (kultuur) 433 0047
Egon Valdaru (uudised) 433 0053
Fotograaf Elmo Riig, Marko Saarm 433 0057
Korrektoirid Evi Eiche, Tea Raudsalu 433 0056
Kujundusjuht Ain Kivilaan 433 0058
Küljendus Piret Holtmann, Katri Henga 433 0055
Reklaamitoimetuse peaspetsialist Merlin Muts 433 0063
Müügispetsialistid
Airi Janke 433 0060
Monika Schults 433 0064
Astra Saul 433 0061
Raimo Saar 433 0069
Kuulutuste ja ajalehe tellimuste vastuvõtu klienditeenindaja Andra Tetsmann 433 0062
Kujundaja Imbi Padrik 433 0081
Küljendaja-kujundaja Liina Valt 433 0081
Korrektoir Gitta Lilienthal 433 0083
Finantsjuht
Pilvi Sume 447 7099
Raamatupidajad
Kaie Liiv 433 0065, Meeli Eismann 433 0068

Kuulutuste vastuvõtt tööpäeviti kella 9–17, lõuna kella 13–13.30. Järgmise päeva ajalehte kella 12-ni. Sakala ilmub viis korda nädalas. Väljaandja AS Ühinenud Ajalehed. Juriidiline aadress Gildi t 1, 51007 Tartu. Postiaadress Rüütli t 14, 80010 Pärnu. Toimetus käsikirju ei tagasta ja võtab endale õiguse neid lühendada. Välisautorite honorarid kantakse üle pangakontole üks kord kuus järgmise kuu 6. kuupäeval. Kõik ajalehes Sakala avaldatud artiklid ja fotod on autoriõigusega kaitstud teosed, mille reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma AS-i Ühinenud Ajalehed kirjaliku nõusolekuta keelatud.

Trükitud Kroonpressi trükikojas. Tiraaž 8977

Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda pressinõukogusse, pn@eal.ee või telefon 646 3363.

Neljapäeval sündisid Viljandis tüdruk ja poiss.

135 AASTA EEST

Sakala, 2. XII 1878

Prantsusemaalt. Mis ultramontanlased tahavad. Ultramontanlased ehk mustakarvalised pimeduse jõud on küll igal maal ühesugused, aga arwa räägiwad nad omad tahtmised ja püüdmised nii awalikult ja otsekaudu välja, nagu need seda nüüd Prantsuse parlamendis teinud. Seal on grahw de Mun oma partei nimel välja ütelnud: «Kuningas peab Prantsusemaa ja kirik kuninga üle walitsema!»

KINNISVARA

Anda üürile 1-toal keskk korter Suur-Kaare t. Tel 5370 1362.

Anda üürile 2-toal ahik korter kesklinnas (väikesed maksud). Tel 5612 1211.

Metsakinnistu ost alati kõrgeima hinnaga. Kui sa hoolid oma rahast, siis helista, enne kui otsustad. Tel 524 8513.

Olen huvitatud korteri või maja ostust Tallinnas. Tel 5820 0800.

Ostame metsa- ja põllumaad. Tel 5331 1935.

Ostan 3- või 4-toal korteri omnikult. Tel 5595 1130.

Ostan korteri. Tel 5691 8499.

Ostan maja. Tel 509 3629.

Ostan korteri. Tel 5695 9744.

Ostan maja maale või suvila. Tel 5456 6529.

Ostan maad ja metsa. Tel 511 1666.

OÜ Etest PR ostab metsa- ja põllumaad. Tel 504 5215, 514 5215.

Rendile anda ärruomid Tallinna t 15, Viljandi. Tel 5307 3007.

Soovin üürida korraliku korteri Viljandis. Tel 5743 3767.

TEENUSED

Halumasin. Tel 5563 8552.

Kaardid ennustavad. Tel 900 1727, 24 h, h 1,09 €/min.

Metsaraie ja -vedu, metsamaterjali ost. Tel 510 6958.

Ohtlike puude langetamine. Tel 504 7811.

Raassilla rehvitöökoda. Soodsad hinnad. Tel 5348 0984.

Saali rent, 60 kohta (peolaud, koolitus, koosolek, seminar). Info tel 520 6772.

Virtsapütt. Tel 518 5879.

TÖÖ

Pakun tööd rahvusvaheliste vedude autojuhile Eesti–Euroopa–Eesti suunal. Tel 501 3193.

Tallu vajatakse lüpsjat. Tel 5821 6900.

Elad edasi meeltes ja mõtetes, oled alati koduste seas.

Ootamatult lahkus kallis poeg, vend ja onu

RISTO PIIR

4. VIII 1986 – 2. XII 2013

Leinavad ema, isa, õed ja vend peredega.

Ärasaatmine pühapäeval, 8. detsembril kell 14 Riia mnt kabelist Metsakalmistule.

Südamlik kaastunne Kermole kalli venna

RISTO PIIRI

kaotuse puhul.

Marko ja Edith

Meie südamlik kaastunne Reelikale ja teistele lähedastele kalli

RISTO PIIRI

kaotuse puhul.

Hilje ja Urmas perega

Avaldame sügavat kaastunnet Alekseile ja Borisile peredega ema, õe, vanaema ja tädi

LJUDMILA TSVETKOVA

surma puhul.

Valentina, Julia ja Inna

Tööd saab telefonimüüja. Tööülesanded: toodete ja teenuste müük telefoni teel ning tellimuste vormistamine. Tööaeg kella 9–16. Nõudmised kandidaadile: hea eesti kõnekeele oskus, tulemustele orienteeritus ja suhtlemisjulgus. Ettevõtte pakub mitmekülgsel tööl, tulemustele vastavat töötasu (2–7 € tunnis), väljaõpet töö käigus ja paindlikku tööaega. Töö sobib igas vanuses inimesele. Tel 5884 4145, Angeli.

SÕIDUKID

Müüa soodsalt sõidukorras 1993. a. Audi 80 B4. Järgm ülev sept 2014. Tel 5362 3011.

METSAMATERJAL

Arbormen OÜ ostab metsa, metsamaad ja raieõigust. Parim hind ja kiire tehing. Tel 522 0321.

MÜÜK

Kuivad pakitud kütteklotsid. Vedu tasuta. Tel 5383 9215.

Kuivad ja määrjad küttepuud. Tel 502 9596.

Müüa lambaliha, kalkuneid ja parte. Tel 5816 4973.

INFORING

E–R kl 9–17

Aasta lõpuni kõik

- TINDID
- TOONERID
- MÄLUPULGAD
- ARVUTIIHIRED

20%

SOODSAMAD

Tule meie esindusse Vaksali 14 Viljandis

Müüa lõhutud küttepuid ja kütteklotse 40 l võrkkotis, hind 1,50 €. Tel 5683 0454.

Müüa sealih. Tel 505 7366.

Lahkus meie kallis isa, vanaisa ja vanavanaisa

ILMAR TAMTIK

27. VI 1933 – 5. XII 2013

Leinavad tütar ja poeg peredega.

Ärasaatmine kolmapäeval, 11. detsembril kell 12 kodust Tuhalaane kalmistule.

Südamlik kaastunne Airele ja Paulile poja, Arminile venna ning Ermele ja Vellole lapselapse

KASPAR REINULA

27. VII 2001 – 3. XII 2013

kaotuse puhul.

Jääme meenutama armast päikesepoissi Kassut.

Sugulased

Leinas langetame pea **HELGI ja AARNE SARAPUU** mälestuseks. Siiras kaastunne Antsule perega ja kõigile lähedastele. Peeter ja Eve

KUULUTUSED

Kuivad küttepuud. Lehtpuuklotsid võrgus. Kiire teenindus, täpne kogus. Tel 5782 7770.

Kuiv lepp võrgus. Tel 511 1177.

Lõhutud küttepuud. Vedu. Tel 433 3130, 523 8503.

Müüa 50 cm kuiva lepakütust. Vedu. Tel 511 4472.

Müüa põranda-, voodri- ja ehituslaudu. Eri laiused. Vedu tasuta. Tel 506 4651.

Müüa mahesealiha 3 €/kg. Kojutoomine tasuta. Min kogus 1/4 siga. Tel 5596 6712, 5555 3518.

Müüa kuivi küttepuid jõuluhindadega. Tel 5563 2663.

Pakitud kütteklotsid ja kamina- puud. Vedu tasuta. Tel 433 3130, 523 8503.

Pakitud turba- ja puitbrikett, alusel. Vedu. Tel 433 3130, 523 8503.

Soodsalt puidu- ja turbabrikett, kuivad kütteklotsid (lahtised ja pakitud). Vedu. Tel 506 8501, 520 2190.

Toores lepp 24 €/rm. Tel 5563 8552.

OST

Metsakinnistute ja raide ost (sobivad ka osaliselt raiutud ja hüpoteegiga koormatud metsakinnistud) Aitame metsakavade koostamisel ja paberite vormistamisel **Tel 525 9788 • harry@grundar.ee** faks 447 0525 • Lille 4 • Pärnu

Ostan traktorid T-16 ja T-25. Tel 5198 2679.

Ostame metsakinnistuid

OÜ Södra Metsad Merivälja tee 1, 11911 Tallinn Tel 516 3569 Fax 609 8055 e-mail taavi.mullerson@sodra.ee

OÜ OK Mets ostab raieõigust, metsamaad ja ümarmaterjali. Ülestöötamine ja vedu. Tel 527 8119, 503 3379.

PÕLLUNDUS

Ostan või võtan rendile põllumaad. Tel 515 7741.

Raske on leida lohutussõnu, neid õigeid, mis leevendaks valu.

Mälestame valusas leinas kallist õde

HELGI SARAPUUD

ja õe abikaasat

AARNE SARAPUUD

Südamlik kaastunne Lionellele, Jaanusele ja Heliile peredega kallite vanemate ja venna kaotuse puhul.

Hilda perega

Avaldame sügavat kaastunnet Estrile abikaasaga, Lionellele, Jaanusele, Hillartile, Antsule, Heinarile ja Kaljule peredega kallite

HELGI ja AARNE SARAPUU

traagilise kaotuse puhul.

Linda ning perekonnad Matikainen ja Malbergid

Maasika frigotaimede ettetellimine 2014. a kevadeks. Parimad hinnad Eestis! www.frigotaimed.ee.

Alates 9. dets Viljandi turuhoones talukaup: kartul, juurvili, puuvili. Tel 435 9585.

Müüa toidukartuleid «Laura» ja «Fontane» 0,25 €/kg. Vedu. Tel 516 5187.

MUUD

OÜ Jalaexpert võtab vastu Viljandis Turu t 10 kab 303 kolmapäeval, 11. detsembril kella 10–13. Teid teenindavad ortopeed ja meister. Ortopeedilised jalatsid, tervislikud jalatsid, tallatoed, ortoosid, korsetid, proteesid ja rinna- proteesid. Info tel 5334 0007.

KASUTATUD ASJAD

Müüa 200 l akvaarium koos kadega, 180 €. Tel 528 0681.

Müüa kasutatud rehve ja velgi. Paala tee 52a (Eesti Energia hoov), tel 5647 5342, www.aalux.ee.

Müüa odavalt nõudepesumasin, lahtikäiv lastevoodi, video-kassetmakk, paadimootor, traktori- le erinevad kärud. Tel 511 4472.

Müüa saunaahi (mat 6 mm, vee- särk, h 230 €) ja soojakuahi (buržuika, h 80 €). Tel 503 6114.

Müüa 3,5 t naftamahuti ja 3,2 t telfer. Tel 5919 5570, 5358 6687.

Müün korralikku mööblit 18 km Viljandist: kappe, kummuteid, laudu, tugitoole. Tel 5609 6360.

Nõukapood Turu tn 13, vana- vara-ost-müük. Tel 5804 6910.

Ostan palgi koorimiseks liimeistrid, sepaalasi, veneaegse metallist töölauda ja tislari kruuspingi. Tel 5679 6943.

Avaldame kaastunnet Lionelle Sarapuule perega vanemate

HELGI ja AARNE SARAPUU

kaotuse puhul.

Viljandi Maavalitsus

Meie südamlik kaastunne Lionellele kallite vanemate

HELGI ja AARNE SARAPUU

kaotuse puhul.

Viljandi Maavalitsuse RP osakond

Kallist onu ja onunaist **HELGI ja AARNE SARAPUUD** mälestavad Evi, Elle ja Ene peredega.

Südamlik kaastunne Lionellele ja Jaanusele.

Mälestame

HELGI ja AARNE SARAPUUD

Sügav kaastunne omastele.

Töökaaslased turult

Raieõiguste ja metsakinnistute ost. Tel 517 4303, argo@renlog.ee,

www.renlog.ee

Ostan vana võrri / mopeedi ja varuosi. Tel 5845 5341.

Ostan vanemaid lauanõusid ja jõuluehteid. Tel 5645 2865.

Ostan vanaaegse telefoni, taksofoni, veneaegse taksomeetri, bussipileti väljastamise aparadi, metallist töölauda ja tislari kruuspingi. Tel 516 4550.

Ostan vanu raamatuid, kunsti, postkaarte, fotosid, fotoaparaate, märke, medaleid, orde- neid, münte, paberrahasid, hõbedat, ehteid, sõlgi, mänguasju, lauanõusid, marke, mööblit jm. Tel: 5629 8981.

Müüa vanemat tüüpi tugitoolid, õmblusmasinad, kokkukäiv jalgratas, tasku-uurid, Žiguli raadiod, auto nahkiste, kreissae raam laagritel võlliga ja saeketas, saag Družba, kiiktool, Žiguli sidurike- tas, aidakaal, tume kahe uksega riidekapp, sahtlitega kapp, käsi- kudumisaparaat, väikesed kangasteljed. Tel 5827 7841.

Vanavara, müntide, märkide, medalite, markide, postkaartide, maalide, mustriga ja hõbe- ning kuldnõude, mänguasjade, täis- puitmööbli, mundrite, kiivrite, sõlgede, kellukeste, vahvliküspeta- ja, raamatute ost. Tel 5566 3939.

Südamlik kaastunne lähedastele

HELGI ja AARNE SARAPUU

kaotuse puhul.

Padjused

Mälestame **HELGI ja AARNE SARAPUUD**

Meie südamlik kaastunne lastele ja lähedastele.

Helgi klassikaaslased ja klassijuhataja Helga

Südamlik kaastunne Lionellele ja Jaanusele ema ja isa

HELGI ja AARNE SARAPUU

traagilise surma puhul.

Õde Heli, Helina, Maia, Signy, Siret ja Janek peredega

Mälestame toredaid naabreid

HELGI ja AARNE SARAPUUD

Avaldame kaastunnet lähedas- tele.

Perekond Servinski

Ostame metsakinnistuid ja kasvava metsa raieõigust

Tel 502 0471, 447 3672 info@vesmel.ee

Ostan vanu fotosid, postkaarte, münte, märke, medaleid, laua- hõbedat, nõusid, fotoaparaate, arvelaudu, kelli ja muid vana- aegseid esemeid. Tulen kohale maakonna piires. Tel 517 4050.

Ostan raamatuid, ka nõukogude- aegseid. Tel 5669 3386.

Ostan traktori T-40 esisilla õla ehk käise või esisilla. Tel 516 4550.

Ostan vanaaegse söögilaua, münte, raamatuid, postkaarte, märke, paberrahasid, nõusid, maale, ikoone, medaleid, orde- neid, hõbedat, dokumente, kelli jne. Tel 5829 9810.

TEATED

8. dets kl 9–15 on Suure-Jaani kesklinnas jõululaat. Info tel 5805 0167.

Kui lihased on pinges või kusa- gilt valutab, astu 10. detsembril läbi Viljandi Ülikooli apteegist Tartu t 1, kus kella 11–18 toi- mub Black Safir magnetugitoo- dete tutvustus. Ideaalne kingitus jõuludeks!

KAOTATUD

Suure-Jaani vallas kadunud isa- ne koer. Kui keegi on 25. no- vembrist alates sellist koera lii- kumas näinud, palun teatada tel 5665 7215 või 5668 2086. Igasugune info oodatud!

Südamlik kaastunne Ingvarile

kalli vanaisa ja onu

ANATOLI JUŠINI

ja

OLEG ROOSILEHE

kaotuse puhul.

Indrek perega

Avaldame sügavat kaastunnet omastele

ANATOLI JUŠINI

kaotuse puhul.

Perekonnad Pukk, Tikko,

Grünberg ja Kannimäe

Iga teesaatmine on kurb, iga lahkumine raske.

Mälestame

ENDEL MOKSI

ja avaldame kaastunnet kõikidele lähedastele.

Sudiste Maanaiste Selts ja Sudijad

Mälestame

RUDOLF JAKOBSONI

Avaldame kaastunnet Vilmale ja lastele peredega.

Virve ja Terje

MTÜ Süda-Eesti Sotsiaalkeskus
võtab Järvamaale tööle **LOGOPEEDI**,
kes teenindab Türi valla väiksemaid
lasteasutusi.

Logopeedi tööülesanded:

- kõneuuringu läbiviimine lapse kõneprobleemide väljaselgitamiseks
- lapsevanemate ja pedagoogide nõustamine lapse kõne arendamise osas
- vajadusel täiendavate uuringute soovitamine
- lasteasutuste personali nõustamine kõnepuuetega laste õppekasvatustegevuse korraldamisel

Nõudmised kandidaadile:

- erialane kõrgharidus (võib olla omandamisel)
- hea arvutikasutusoskus
- hea suhtlemisoskus, koostöövõime
- oskus iseseisvalt oma tööd juhtida
- eneseanalüüsioskus, õppimisvõime
- vastutustunne, usaldusväärsus

Omal poolt pakume:

Huvitavat ja vastutusrikast tööd, head koostöömeeskonda, töötasu vastavalt kvalifikatsioonile. Vajadusel ametikorterit Türi linnas.

Tööle asumise aeg jaanuar 2014.

Kandideerimiseks palume saata CV koos kaaskirja ning palgasooviga
20. detsembriks 2013 e-postil sesok@sesok.ee.

Täpsem info: Tiina Larven, tel 5378 3929 või tiina@sesok.ee

Kaubamaja kingiralli Säästukaart Plussiga!

Telli kaart **TASUTA** ja saa
juba täna osa parimatest
soodustustest.

Säästukaart Plussi saate tellida
mugavalt internetist **säästukaart.ee**
ja telefonil **13014**.

Kaardi saate kohe kätte Viljandi
Tarbijate Ühistu kontoris
(Tallinna 3, Viljandi E-R 8-12.00, 12.30-16.30)

Säästukaart
Plussiga alati
plussis!

SUUR VALIK MÖÖBLIT.
Tule ja tutvu! Hinnad soodsad.
JÄRELMAKSU VÕIMALUS!

MEIE KAUPUSED:

VILJANDIS Riia mnt 52
tel 433 6029, E-R 9-18, L 9-16, P 10-16
ABJA-PALUOJAS Tiigi 1
tel 436 0158, E-R 9-18, L 9-15
VALGAS Vabaduse 2/4
tel 767 0173

TÜRIL

Tehnika 8
tel 384 8576

RAPLAS Piiri 5-a
tel 489 4453

PÕLVAS Jaama 69-d
tel 799 1489

JÕGEVAMAAL Pauastveres
tel 775 1310

- kanalisatsiooni- ja veetrassitööd
- sanitaartechnilised tööd
- süvaveepumpade ning septikute paigaldus

Tel 521 7415
info@veegrupp.ee
www.veegrupp.ee

- Valgustid
- Elektrihaudad
- Valgusallikad
- Projektorid
- Ja palju muud

Mahstes sularahas -10%
Mahstes haardiga -7%
Ja nii iga päev kuni 17-18.
Leola 49, Viljandi, tel 435 2234.

- Ostame **METSAKINNISTUID**,
ka raiutud ja hüpoteegiga
- Ostame **PÕLLUMAAD**

Küsi hinda! Teeme pakkumise!

PAPINIITU 5, SILLAKESKUS, 80010 PÄRNU,
TEL 447 7900, 528 5263,
FAKS 447 7903, metsagrupp@hotmail.ee

JÕULULAAT NÄDALA LÕPUNI

Lindab

Ka talvel saab katust paigaldada!
• Katuse- ja seinaplekid **-30%**
• Vihmaveesüsteemid **-25%**
Pakkumine kehtib kuni 19.12.2013.
Küsi ka Lindabi järelmaksu.

Decora KOGU JÕULUKRAAM

-21%

ABC Kliima

FUJI ja FUJITSU soojuspumpad väga hea hinnaga!
Küsi pakkumist www.abckliima.ee või tule ise kohale!

Baltest Mööbel

Tellides meilt laadapäevadel kööginõu, saate soodustust **-20%!**
NB! Täpsemate tingimustega tutvu salongis!

Elene Sisustuskeskus

- Kõik Sleepwelli kattemadratsid **-20%**
- Kogu Taani mööbel allahindlusega alates **-21%** kuni **-75% !!!**
- Kõik diivanid ja diivanvoodid **-10%**

Diivaniparadiis

Totaalne allahindlus, hinnad all kuni

-70%

JK Light

Kaubamaja II korrusel on
avatud uus pood!
JK Light – LED valgustid
Detsembris avamishinnad!

Sunorek

Aknakatte tellijale hinnaline kingitus!
Lisaks mitmed hinnasoodustused:
• Valik ruloosid **-40%**
• Valik voldikkardinaid **-25%**
• Valik tekstiilkardina kangaid kuni **-50%**

Lukuproff

- Kõik tavavõtmed **-30%**
- Autovõtmed **-20%**
- Lukud, lukutarvikud, lukukomplektid **-15%**